Integraal Waterbeleid
Bekken van de Maas

rapport

Bekkenvoortgangsrapport 2012

Maasbekken

Juni 2013

Foto's Voorblad:

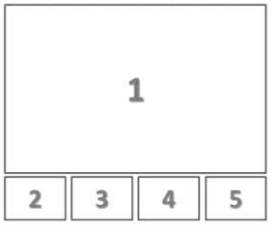

1: A 79: Beekherstelproject langs de Jeker in de Kevie (© Jos Roeffaers)

2: Grensmaas (© Joke Vanesch)

3: Wijshaegerbeek (© Joke Vanesch)

4:dBBP 2.1.6.2: Openleggen van De Beek in Vreren-Nerem (© provincie Limburg)

5: Dommel (© Jef Guelinckx)

Colofon

Secretariaat Maasbekken

p/a nv De Scheepvaart, Havenstraat 44, 3500 Hasselt

T 011 29 84 28

F 011 22 12 77

Maas-sec@descheepvaart.be

Woord Vooraf

Beste lezer,

Met dit vijfde bekkenvoortgangsrapport van het Maasbekken informeren we u naar goede gewoonte over de uitvoering van ons bekkenbeheerplan. Zoals de vorige jaren werd er ook in 2012 significante vooruitgang geboekt. De geplande werken in het rivierbed van de Maas zijn voltooid en in het kader van de Europese overstromingsrichtlijn werd een kostenbatenanalyse van diverse overstromingsgebieden langs de Bosbeek en de Dommel afgerond. De Staakheuvelse Loop in Hoogstraten werd verlegd en voorzien van een doorstroommoeras en ook in de Jekervallei werden verschillende acties uitgevoerd waaronder het beekherstelproject in het 'landschapspark de Kevie' en het openleggen van de Beek in Vreren-Nerem. Hiermee kunnen we stellen dat, zonder rekening te houden met de doorlopende acties, ongeveer 50% van de acties van het bekkenbeheerplan zijn uitgevoerd of in uitvoering zijn. Inherent hieraan moeten we vaststellen dat er nog heel wat werk aan de winkel is: nergens worden de kwaliteitsdoelstellingen gehaald, zelfs niet in de speerpuntgebieden die tegen 2015 de KRW doelen moeten halen. Deze bezorgdheid is vertaald in de aanbevelingen waarmee dit rapport afsluit. Daarnaast vraagt het bekkenbestuur van het Maasbekken werk te maken van een doorgedreven en effectief handhavingsbeleid. Door de bestaande verplichtingen te respecteren, kan de nood aan bijkomende maatregelen wellicht beperkt worden. Tot slot stelt het Bekkenbestuur voor dat Vlaanderen gericht overleg met Frankrijk en het Waals gewest pleegt over de waterkwaliteitsproblematiek. Indien de waterkwaliteit opwaarts Vlaanderen niet verder verbetert, komen de grensoverschrijdende waterlopen zoals Maas, Berwijn en Jeker in Vlaanderen niet in aanmerking voor het halen van de KRW doelen tegen 2027.

Op beleidsmatig vlak zijn 2012 en 2013 cruciale jaren. Niet alleen loopt de planperiode van het Bekkenbeheerplan Maasbekken nu ten einde, maar zijn we in 2012 gestart met het voorontwerp van het bekkenspecifieke deel van het nieuwe stroomgebiedbeheerplan 2016-2021. Het voorliggende rapport is dan ook uitgebreid met een stand van zaken over de opmaak van de 2^{e} generatie stroomgebiedbeheerplannen. De acties uit het bekkenbeheerplan die nog niet uitgevoerd zijn voor het einde van de planperiode, maar wel relevant blijven worden opgenomen in deze nieuwe generatie plannen. Hiervoor werd begin 2013 een kritische analyse gevoerd en vervolgens werd deze lijst van acties door het bekkenbestuur goedgekeurd. Dit heeft bovendien geleid tot het schrappen van een actie via het voorliggende rapport.
Ondertussen is ook het voorstel van decreetswijziging van het integraal waterbeleid voor de derde maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze wijziging houdt niet alleen een vereenvoudiging van de waterbeheerplannen in, maar ook een aanpassing van de overlegstructuren. We verwachten met de nieuwe bekkenstructuren eind 2013 van start te kunnen gaan. Deze wijzigingen aan plannen en structuren zullen we ten goede benutten voor een nieuwe impuls aan het integrale waterbeleid en -beheer in het Maasbekken. We rekenen hierbij op duidelijk engagement van alle betrokken partijen.

Wij wensen u alvast veel leesplezier bij dit rapport,
en hopen de koers vooruit samen met U versneld verder te zetten.

Herman Reynders
Voorzitter Bekkenbestuur Maas
Gouverneur Provincie Limburg

1 Inleiding 5

2 Uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen 6

2.1 Algemeen overzicht 6

2.2 Rapportering 2012 7

2.2.1 Acties 7

2.2.2 Speerpuntgebieden Abeek en Warmbeek 19

2.2.3 Aanbevelingen opgenomen in het bekkenbeheerplan 20

2.3 Aanpassing, schrapping of toevoeging van acties 20

2.3.1 Technische aanpassing van een actie 21

2.3.2 Niet uitvoeren van een actie 21

2.3.3 Toevoegen van een actie 21

3 Rapportering uit de structuren 23

3.1 Bekkenbestuur 23

3.2 Bekkenraad 26

3.3 Ambtelijk bekkenoverleg en permanente kern bekkensecretariaat 26

3.4 Waterschappen 26

3.4.1 Waterschap Mark & Weerijs 26

3.4.2 Waterschap Dommel en Warmbeek 27

3.4.3 Waterschap Noordoost-Limburg 27

3.4.4 Waterschap Centrale Maasvlakte 28

3.4.5 Waterschap Jeker, Heeswater en Voeren 28

4 Opstap naar 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen – bekkenspecifiek deel 29

4.1 Opmaak ontwerp-visie bekkenspecifiek deel tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen 30

5 Overzicht relevante beleidsbeslissingen en –documenten 31

6 Aanbevelingen 33

Bijlage 1: tabel overzicht acties bekkenbeheerplan 35

1 Inleiding

Artikel 50 van het decreet Integraal Waterbeleid stelt dat er jaarlijks een bekkenvoortgangsrapport (BVR) moet worden opgemaakt. Het moet een geïntegreerd voortgangsverslag van de stand van uitvoering van het bekkenbeheerplan (inclusief deelbekkenbeheerplannen) zijn en een opgave bevatten van de nog te verrichten activiteiten en te nemen maatregelen ter uitvoering van het bekkenbeheerplan. Het decreet Integraal Waterbeleid legt ook de procedure voor het bekkenvoortgangsrapport vast:

- Het bekkensecretariaat maakt het ontwerp bekkenvoortgangsrapport op;
- Het ontwerp bekkenvoortgangsrapport wordt ter advies voorgelegd aan de bekkenraad;
- Het bekkenbestuur stelt het bekkenvoortgangsrapport vast;
- Het bekkenvoortgangsrapport wordt vervolgens overgemaakt aan de CIW, aan de voor integraal waterbeleid bevoegde minister en aan de betrokken waterschappen.
  Het bekkenvoortgangsrapport wordt op het bekkensecretariaat ter inzage gelegd.

Het bekkenvoortgangsrapport is dus een operationeel instrument om de uitvoering van de het bekkenbeheerplan en de bijhorende deelbekkenbeheerplannen op te volgen. Het bekkenvoortgangsrapport bevat ook de maatregelen die nog moeten genomen worden om de plannen uit te voeren.

Het voorliggende bekkenvoortgangsrapport handelt over het vijfde jaar (2012) van de planperiode van de huidige en eerste generatie bekken- en deelbekkenbeheerplannen (2008 – 2013). Basis voor het opstellen van het bekkenvoortgangsrapport zijn de gegevens inzake planning en uitvoering van de acties aangeleverd door de verschillende initiatiefnemers.

Het bekkenvoortgangsrapport schetst diverse aspecten in verband met de uitvoering van de bekken- en deelbekkenbeheerplannen. Hierbij wordt de focus gelegd op een aantal zwaartepunten en aandachtspunten die betrekking hebben op de voortgang van acties in het Maasbekken. De rapportering over de voortgang van de acties gebeurt enerzijds vanuit een thematische benadering, overeenkomstig de in het (deel)bekkenbeheerplan vastgestelde thema's. Anderzijds wordt in een aantal specifieke gevallen gekozen voor een gebiedsgerichte rapportering. Met name in het geval van een gebiedsgerichte rapportering wordt er zoveel mogelijk gestreefd naar een integratie van het bekken en de deelbekkens, waarbij zowel acties uit het bekkenbeheerplan als uit het deelbekkenbeheerplan in dezelfde context belicht worden.

Naast een weergave van de stand van zaken van de acties wordt een vooruitblik gegeven over de verdere planning op korte termijn voor de uitvoering van de acties uit het (deel)bekkenbeheerplan.
Het bekkenvoortgangsrapport rapporteert ook over de werking van de bekken- en deelbekken-structuren. Er wordt ondermeer een kort overzicht gegeven van de uitgebrachte adviezen (cfr DIWB Art. 27 §2) door het bekkenbestuur in 2012. Zowel bekkenspecifiek als op Vlaams niveau wordt een overzicht gegeven van recente beleidsontwikkelingen. Tenslotte worden enkele aanbevelingen meegegeven. Alle informatie over de bekkenstructuren en de documenten waarnaar het bekkenvoortgangsrapport refereert, zijn terug te vinden op www.maasbekken.be. De deelbekkenbeheerplannen kan u raadplegen op de websites van de provincie Antwerpen (www.provant.be) en de provincie Limburg (www.limburg.be).

Een globaal overzicht van de stand van zaken van de uitvoering van het bekkenbeheerplan is terug te vinden in de tabel die als bijlage bij het bekkenvoortgangsrapport is gevoegd. Voor de acties van uit de deelbekkenbeheerplannen werd geen aangepast overzicht vanuit de waterschappen aangeleverd. Het meest recente overzicht van de stand van zaken van alle acties uit de deelbekkenbeheerplannen is terug te vinden in het bekkenvoortgangsrapport 2011 op www.maasbekken.be. Anderzijds worden in hoofdstuk 2 wel enkele markante projecten van 2012 uit de deelbekkenbeheerplannen toegelicht.

Het voorliggende bekkenvoortgangsrapport (BVR) werd besproken op het ambtelijk bekkenoverleg Maasbekken dd. 15 mei 2013 geadviseerd door de bekkenraad Maasbekken in zitting van 17 mei 2013 en vastgesteld door het bekkenbestuur Maasbekken dd. 30 mei 2013.

2 Uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekken-beheerplannen

De tabel toegevoegd als bijlage 1 bevat het overzicht van de stand van zaken van de uitvoering van alle acties van het bekkenbeheerplan. Dit is de status eind 2012. De fase van de acties die het afgelopen jaar van status zijn veranderd, is in de bijlage in het '**vet**' weergegeven. Zo vallen de acties met statusverandering in 2012 meteen op. Sinds 2011 werd er voor de acties van het bekkenbeheerplan een extra kolom toegevoegd in bijlage 1: de laatste kolom verwijst naar de nummering in het actieplan van het CIW globale evaluatierapport overstromingen 2010.

In onderstaande tekst vindt u meer uitleg over de stand van zaken van de uitvoering van het bekkenbeheerplan. Een aantal acties waarvoor in 2012 belangrijke stappen werden gezet, worden toegelicht.

2.1 Algemeen overzicht

In dit hoofdstuk wordt een algemeen overzicht gegeven van de stand van zaken van de uitvoering van het BBP. Via staafdiagrammen wordt per jaar de verdeling van het aantal acties over de verschillende fasen weergegeven: stil (=nog niet aangevat), haalbaarheidsfase, studiefase, uitvoeringsfase, uitgevoerd, stilgelegd (na aanvang van de actie) en stopgezet (definitief afgevoerde actie). Er wordt voor deze fasen met dezelfde kleuren gewerkt als in bijlage 1. Aan de hand van een staafdiagram wordt hieronder de stand van zaken en de voortgang van de acties van het BBP Maas over de planperiode weergegeven.

Van de 120 acties in het bekkenbeheerplan zijn er voor 2012 72 acties opgenomen in het staafdiagram. De 48 doorlopende acties (o.a. onderhoudsacties en uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten) zijn er niet in opgenomen (bijlage 1). Voor de transparantie zijn in het diagram telkens het werkelijk aantal acties in een bepaalde fase weergegeven.

In 2012 zit 1 actie in de fase 'stil' (nog niet aangevat). Vorig jaar waren dit er nog 4. Acties A43 en A115 werden geschrapt (zie 2.3.2) en actie A49 zit momenteel in de studiefase. De actie A85 ligt nog steeds stil omwille van de voorwaarde van het landgebruik. Ook 1 actie is stilgelegd, het gaat om actie A91: Vismigratieknelpunt op de Jeker ter hoogte van de Ruttermolen. Deze actie is afhankelijk van de beslissing van de eigenaar omtrent energieopwekking.

Sinds 2011 zijn er 6 acties meer finaal afgerond: o.a. het aanduiden en inrichten van een overstromingsgebied langs de Jeker te Lauw (A2), 2 projecten langs de Maas (A12-13: Bichterweerd en Elerweerd), het beekherstelproject 'landschapspark de Kevie' langs de Jeker (A79), het aanduiden van een overstromingsgebied langs de Bosbeek afwaarts Opoeteren en het wegwerken van het vismigratieknelpunt t.h.v. de Volmolen (A3) en onderzoek naar de hydraulische effecten en mogelijkheden van een overstromingsgebied langs de Dommel opwaarts de Wedelse molen (A5). In vergelijking met 2011 zijn er minder acties 'in uitvoering'; dit komt omdat er enerzijds 6 acties zijn afgerond, maar ook omdat er 6 acties verschoven zijn naar 'doorlopend' (A10, A26, A31, A32, A105, A116). Het gaat niet zozeer om onderhoudswerken, maar wel om permanent lopende acties die nog een tiental jaren zullen lopen. Het is dus moeilijk een einddatum op deze acties te plakken.

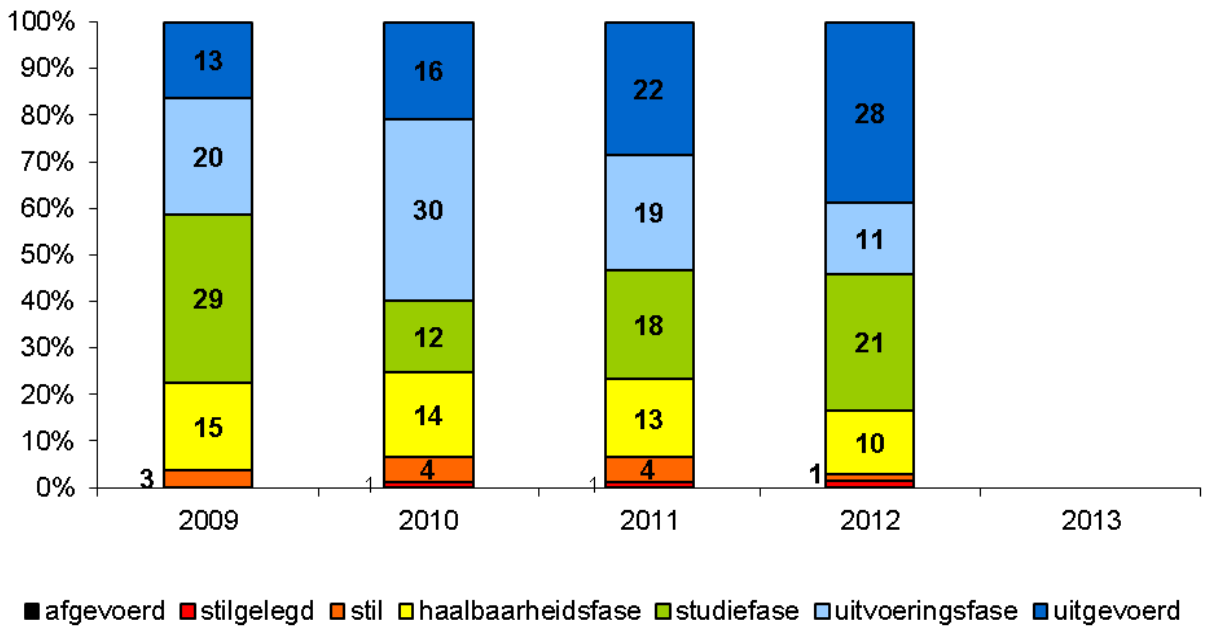

Figuur 1: Overzicht van de status van de acties uit het BBP Maas, gebaseerd op 72 acties; de permanent lopende acties zijn niet in de figuur opgenomen. De kleuren geven de fase weer, de getallen het werkelijk aantal acties.

Er is één actie van fase 'stil' naar studiefase verschoven; het betreft de bouw van de RWZI in Voeren (A49). Momenteel is de RUP voor de inplanting van de RWZI in opmaak. De bouw van de RWZI in Teuven (A50) is van studiefase naar uitvoeringsfase verschoven. De aanbesteding van deze RWZI is voorzien in 2014. Er is eveneens 1 actie van haalbaarheidsfase naar uitvoeringsfase verschoven; het gaat om het onderzoek naar het aanduiden van een overstromingsgebied en oeverzones langs de Mark (A84), hetgeen onderzocht wordt in kader van de opmaak van de overstromingsrisicobeheerplannen (ORBP) en eveneens i.k.v. ruilverkaveling Rijkevorsel-Wortel. Als laatste is er ook nog een status verschuiving geweest voor actie A90: Vismigratieknelpunt op de Jeker ter hoogte van de Daalmolen. Deze actie is van de haalbaarheidsfase naar de studiefase gegaan; momenteel wordt een oplossing voor dit knelpunt uitgewerkt.

Algemeen kan gesteld worden dat in 2012 een voortgang werd geboekt met het afronden van 6 acties en daarnaast zijn 4 andere acties er eveneens op vooruit gegaan. Anderzijds zijn er nog steeds 12 acties die sinds het begin van de planperiode stagneren in haalbaarheidsfase of stilliggen.

2.2 Rapportering 2012

Enkele acties en markante projecten binnen het Maasbekken worden hier nader toegelicht binnen de themagerichte omkadering van de waterbeleidsnota. Sommige projecten hebben betrekking op meerdere krachtlijnen, maar zijn niettemin maar onder één thema vermeld. In een aantal specifieke gevallen wordt gestreefd naar een gebiedsgerichte rapportering, waarbij zowel acties uit het bekkenbeheerplan als uit het deelbekkenbeheerplan geïntegreerd in dezelfde context belicht worden.

2.2.1 Acties

1) Wateroverlast en watertekort voorkomen

Deze krachtlijn omvat o.a. acties in kader van bescherming tegen schade ten gevolge van wateroverlast en watertekort en acties onder het concept 'vasthouden - bergen – afvoeren'.

A1: Evaluatie naar effectief huidig bodemgebruik (en mogelijke alternatieven met betrekking tot bestemming) voor een aantal zones gelegen in actueel of potentieel waterbergingsgebied of in waterconserveringsgebied

Initiatiefnemer: Bekkensecretariaat

In de bekkenbeheerplannen zijn drie soorten watergevoelige gebieden afgebakend: actuele waterbergingsgebieden (worden momenteel reeds aangesproken bij hoge waterstanden), potentiële waterbergingsgebieden (zouden kunnen aangesproken worden bij hoge waterstanden mits beperkte ingrepen) en waterconserveringsgebieden ("sponsgebieden" waar de neerslag van nature lang wordt vastgehouden). Deze gebieden werden getoetst aan nog niet ontwikkelde, "harde" gewestplanbestemmingen zoals woongebied en industriegebied. Daar waar een nog niet ontwikkelde harde bestemming overlapt met een waterbergings- of waterconserveringsgebied spreekt men van een signaalgebied.

Deze actie beoogt een proactieve toetsing van de compatibiliteit van de huidige gewestplanbestemming in alle signaalgebieden met het watersysteem. De belangrijkste signaalgebieden worden in detail geanalyseerd door de opmaak van gebiedsspecifieke fiches. Deze fiches omvatten een uitgebreide toetsing aan alle aspecten van het watersysteem en de juridische/beleidsmatige toestand om te komen tot een hydrologische conclusie en een suggestie naar de toekomstig voor het watersysteem gewenste ontwikkeling. Het is de bedoeling dat de resultaten van de actie (de fiches) zullen worden ingebracht in planprocessen van ruimtelijke ordening en een ondersteuning vormen voor vergunning- en advies verlenende instanties.

Het Maasbekken bevat een 1000-tal signaalgebieden, waarvan er een gedeelte ondertussen bebouwd is of niet relevant om te toetsen. In een eerste fase werd er door het bekkensecretariaat in 2010 in samenwerking met de waterbeheerders dan ook een selectie gemaakt van de meest prioritair te onderzoeken signaalgebieden op basis van grootte en gebiedsspecifieke knelpunten en potenties (bv. frequente overstromingen, lopende planprocessen). Dit zijn de aandachtsgebieden. Een selectie van 6 aandachtsgebieden werd goedgekeurd op het ABO van 01/10/2010. Van deze 6 gebieden werden er 4 tenslotte geanalyseerd en werd een ontwikkelingsperspectief vanuit het waterbeleid door het bekkenbestuur van het Maasbekken goedgekeurd.

Nummer Aandachtsgebied	**Naam**	**Gemeente**	**Gewestplanbestemming**	**Goedgekeurd door BB op**
MAA_01	Geenhofloop	Wuustwezel	woonuitbreidingsgebied	27/06/2012
MAA_04	WUG Vondersbroek	Overpelt, Neerpelt	woonuitbreidingsgebied, woongebied, zone voor openbaar nut	19/04/2012
MAA_05	WUG Donkerstraat	Overpelt, Neerpelt	woonuitbreidingsgebied, gebieden voor ambachtelijke bedrijven en kmo's	19/04/2012
MAA_06	WUG Boelenstraat – De Riet	Overpelt	woonuitbreidingsgebied	19/04/2012

Voor kleinere deelgebieden 1, 2 en 3 binnen het signaalgebied MAA_01, is er vanuit het watersysteem alleszins geen conflict aanwezig met de bestemming, waardoor een afwerking van de aanwezige bebouwing mogelijk is, mits het infiltrerend vermogen maximaal wordt gevrijwaard. Vermits het aandachtsgebied MAA_01 op het gewestplan bestemd is als woonuitbreidingsgebied, wordt voor een belangrijk deel (deelgebied 4) van het aandachtsgebied een herbestemming voorgesteld naar een bestemming die verenigbaar is met de functies van waterconservering. Vanuit de visie van de waterhuishouding wordt deelgebied 4 immers best behouden als open ruimtegebied waar het waterconserverend karakter wordt gevrijwaard en mogelijks versterkt. Indien (een deel van) deelgebied 4 toch ontwikkeld zou worden, is bijzondere aandacht voor het behoud van het waterconserverend karakter vereist.

Vast staat dat de komberging in het Vondersbroek (MAA_04) niet mag verminderen. De strategische rol van het Vondersbroek voor waterberging is alleszins belangrijker dan de wooninbreidings- en kernversterkingsfunctie. Een inrichtingsvoorstel dient dan ook in eerste instantie gebaseerd te zijn op de natuurlijke overstromingscontouren waarbij noch in volume, noch in oppervlakte verlies mag zijn aan waterbergingscapaciteit en waarbij ingrepen in het natuurlijk reliëf tot een minimum beperkt worden.

Het aandachtsgebied MAA_05 kan onderverdeeld worden in 3 deelgebieden. In gebied 1 wordt de bestemming woonverdichtingszone niet in twijfel getrokken. Mits de nodige aandacht voor infiltratie en buffering worden geen schadelijke effecten op het overstromingsregime stroomafwaarts verwacht. Voor gebied 2 is herbestemming naar een bestemming compatibel met de huidige waterbergingsfunctie wenselijk. Een herbestemming naar parkfunctie met mogelijkheden voor waterbuffering wordt gesuggereerd. Bij eventuele gedeeltelijke ontwikkeling van gebied 3 dient bijzondere aandacht te gaan naar overstromingsvrij bouwen, aangezien het hier om een overstromingsgevoelige zone gaat.

Voor deelgebieden 1 en 3 van aandachtsgebied MAA_06 is er vanuit het watersysteem geen conflict aanwezig met de bestemming woonuitbreidingsgebied en kmo-zone, waardoor een afwerking en inbreiding van de aanwezige bebouwing mogelijk is. Het infiltrerend vermogen dient hier maximaal te worden gevrijwaard. Deelgebied 2 is voor het watersysteem wel van belang voor waterconservering en infiltratie. De waterconserveringsfunctie moet maximaal behouden blijven. Mits de juiste randvoorwaarden is gedeeltelijke ontwikkeling echter wel mogelijk, zolang er geen daling van de grondwaterstand wordt veroorzaakt.

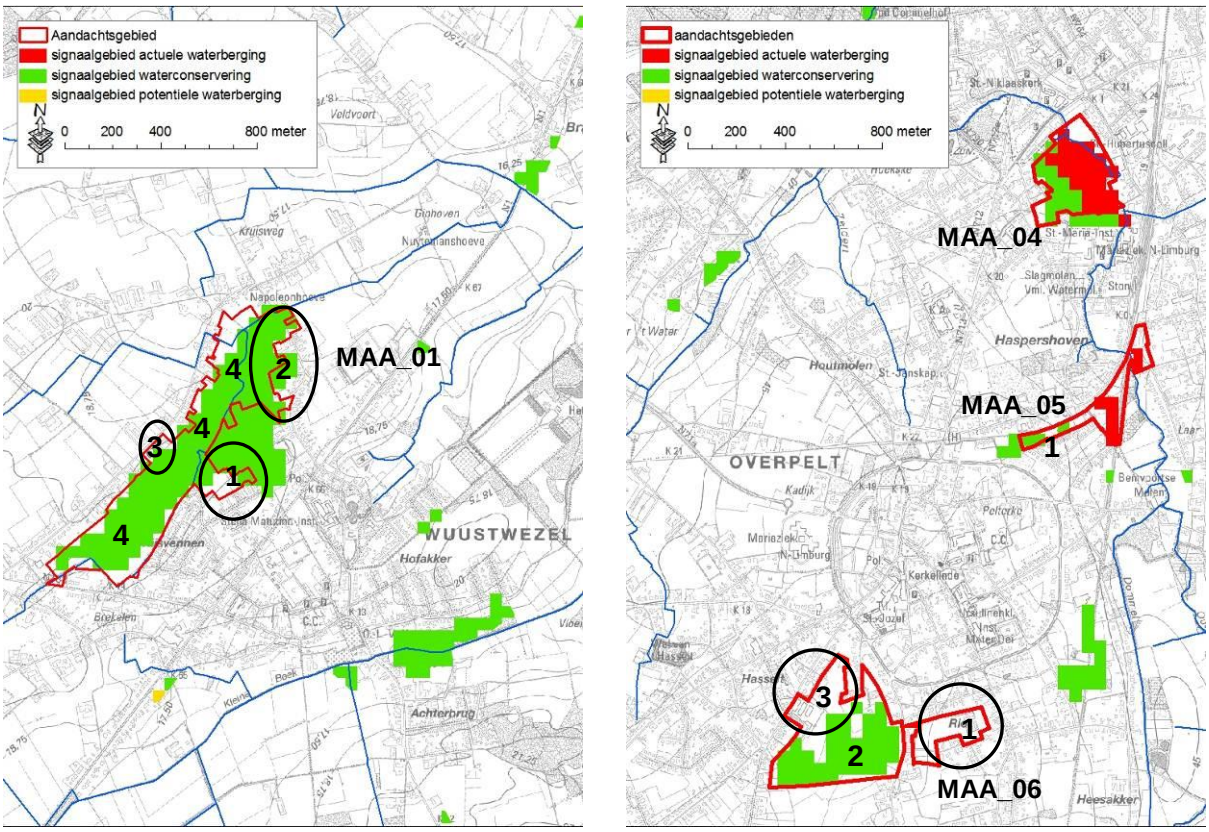

Figuur 2: Situering van de signaalgebieden die goedgekeurd werden door het bekkenbestuur op 19/04/2012 en 27/06/2012.

De fiches van deze signaalgebieden kunnen, samen met de bekkenspecifieke bundel, geraadpleegd worden op de website www.maasbekken.be.

Acties mbt onderzoek naar aanleg van overstromingsgebieden
A3: Aanduiden van een overstromingsgebied langs de Bosbeek afwaarts Opoeteren en het wegwerken van het vismigratieknelpunt t.h.v. de Volmolen
A5: Onderzoek naar de hydraulische effecten en mogelijkheden van een overstromings-gebied langs de Dommel opwaarts de Wedelse Molen.

Initiatiefnemer: Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

Sinds 2007 verplicht de nieuwe Europese Overstromingsrichtlijn alle lidstaten om tegen eind 2013 de overstromingskansen en -risico's op hun grondgebied in kaart te brengen. Tegen eind 2015 moeten

alle landen bovendien plannen klaar hebben om de potentiele gevolgen van overstromingen de komende decennia te verminderen. De overstromingsrichtlijn werd in Vlaanderen geïmplementeerd in het decreet integraal waterbeleid en de overstromingsbeheerplannen worden geïntegreerd in de 2e stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas.

De jongste jaren kampte Vlaanderen met een groot aantal overstromingen, waarvan sommige extreme schade aanrichtten. Omdat in Vlaanderen aanzienlijk in overstromingsgebied gebouwd wordt. Niet minder dan 40.000 woningen liggen in risicogebied. Daarvan hebben 5.000 tot 10.000 woningen geregeld met overstromingen te maken. Ten gevolge van de klimaatverandering zal het overstromingsrisico in Vlaanderen nog toenemen en ook hier moeten de nieuwe plannen het hoofd bieden. Daarom wordt nu in het kader van de overstromingsrisicobeheerplannen het principe van de Meerlaagse Waterveiligheid door VMM en de CIW voorop gesteld, dewelke verder gaat dan de klassieke drietrapsstrategie: vasthouden, bergen en afvoeren. Het meerlagenbeleid draait rond de drie 'P's': protectie, preventie en paraatheid.

Protectie gaat over de klassieke beschermingsmaatregelen die de overstromingskansen zoveel mogelijk moeten verkleinen: dijken, wachtbekkens, gecontroleerde overstromingsgebieden, ...
De tweede laag van de overstromingsaanpak gaat over preventieve maatregelen die gebouwen weerbaar maken tegen overstromingen zoals waterdichte schotten voor ramen en deuren, overstroombare kruipkelders, beschermende coatings, enzovoort. De bedoeling is dus niet langer om overstromingen koste wat kost te verhinderen, maar om de gevolgschade te beperken. Hierbij kan ook een gedeeltelijke bouwstop in overstromingsgebied, gekoppeld aan flankerend beleid van toepassing zijn. Vlaanderen heeft immers minstens 23.000 onbebouwde percelen in overstromingsgebied, die volgens de gewestplannen ingekleurd zijn met harde bestemmingen zoals woon- en industriezone. De toetsing van de signaalgebieden (zie **A1** hierboven) van het bekkenbeheerplan) behandelt deze problematiek reeds.
De derde pijler van Meerlaagse Waterveiligheid gaat over paraatheid: hulpdiensten, waterbeheerders, maar ook burgers moeten bij een nakende overstroming tijdig worden verwittigd, zodat ze zich kunnen voorbereiden en beschermen tegen het wassende water. In dit kader past ondermeer de uitbouw van de overstromingsvoorspeller van de VMM en de installatie van een weerradartoren in Noord-Limburg (**BVR2011_05**). Op basis van nauwkeurige voorspellingen over nakende overstromingen en bijhorende impact kunnen waterbeheerders in nauwe samenwerking met de hulp- en crisisdiensten de juiste beslissingen en maatregelen nemen voor, tijdens en na elke kritieke overstroming.
Welke specifieke korf van maatregelen waar wenselijk zijn wordt via een risicoanalyse met maatschappelijke kosten-batenanalyse afgewogen.

Voor de overstromingsrichtlijn werden door de CIW die waterlichamen (Vlaams en lokaal 1e orde) geselecteerd waarvoor een significant overstromingsrisico geldt. Voor het Maasbekken zijn dit volgende onbevaarbare waterlopen: Weerijs, Mark, Dommel, Bosbeek-Witbeek, Berwijn en Voer. Voor deze waterlopen worden overstromingsrisico- en –gevaarkaarten opgemaakt. De Vlaamse Milieumaatschappij voert binnen het orbp-project een risicoanalyse uit voor een beperktere set van waterlopen; In het maasbekken zijn dit: Mark, Dommel, Bosbeek-Witbeek en Berwijn. In deze analyses werden enkele acties uit het bekkenbeheerplan opgenomen en geëvalueerd: **A3** (Aanduiden van een overstromingsgebied langs de Bosbeek afwaarts Opoeteren en het wegwerken van het vismigratieknelpunt t.h.v. de Volmolen), **A5** (Onderzoek naar de hydraulische effecten en mogelijkheden van een overstromingsgebied langs de Dommel opwaarts de Wedelse Molen. Zowel voor Bosbeek als Dommel werden deze analyses in 2012 afgerond. De resultaten worden in 2013, na afronding van de analyses in gans Vlaanderen, kenbaar gemaakt en potentiële acties worden meegenomen in de opmaak van het 2e stroomgebiedbeheerplan.

A10 tot A17: Werken rivierbed gemeenschappelijke Maas

Initiatiefnemer: nv De Scheepvaart

Acties A10 tot A17 van nv De Scheepvaart hebben betrekking op herinrichtingswerken aan de Maas. Deze werken dienen in de eerste plaats voor een betere hoogwaterbescherming. Voorts zal er ook meer natuur gerealiseerd worden en mogen de werken geen negatieve invloed hebben op het grondwaterpeil.

In oktober 2012 werden de werken aan het rivierbed van de Gemeenschappelijke Maas te Bichterweerd (A12) en Elerweerd (A13) afgerond. Te Bichterweerd werd in de periode 2010-2012 de zomerdijk verwijderd en de oude zomeroever 8 meter verlaagd. De nieuwe zomeroeverkruin ligt 50 à 70 meter landinwaarts en 4 meter lager dan de oude zomerdijk. De tussenliggende strook werd omgevormd tot een langzaam oplopende hoge grindstrook. Stroomafwaarts, in Kogge Greend, werd het winterbed verlaagd met gemiddeld 4 meter. Door het project kreeg de linkeroever van de Maas zijn definitieve vorm over een afstand van 2 km. In totaal omvatte de werken een grondverzet van ca. 1,9 miljoen m³. De werken zijn gestart in september 2010 en afgerond op 12 oktober 2012.

Figuur 3: Werken aan het rivierbed Gemeenschappelijke Maas: Links: start afgraving zomerdijk Bichterweerd ; rechts: nieuwe grindoever te Bichterweerd (bron: nv De Scheepvaart)

A2.2.8: Erosiebestrijding in de vallei van de Ezelsbeek in het ruilverkavelingsgebied opwaarts Rutten (Tongeren) (deelbekken Jeker en Heeswater)

Initiatiefnemer: provincie Limburg, stad Tongeren

De voorbije jaren zorgden hevige regenbuien meermaals voor water- en modderoverlast in Rutten, een deelgemeente van Tongeren. Om het overstromingsrisico in Rutten te beperken bouwde de provincie Limburg al een wachtbekken op de Ezelsbeek, net stroomopwaarts van Rutten. Dit wachtbekken bleek echter onvoldoende bestand te zijn tegen de aanvoer van water en modder. Om Rutten beter te beschermen tegen water - en modderoverlast en om het bestaande wachtbekken te ontlasten, waren er bijkomende maatregelen in de opwaarts gelegen akkers noodzakelijk. De stad Tongeren, de provincie Limburg, de landbouwers en het Provinciaal Steunpunt Land en Water sloegen de handen in elkaar. Medewerking van de landbouwers en eigenaars bleek cruciaal omdat alle maatregelen vrijwillig zijn. Deze samenwerking bracht een aarden dam tot stand met daarachter een erosiepoel en graszone. Deze dam zal het water en de modder dat tijdens hevige regenbuien van de akkers afstroomt (tijdelijk) opvangen. Het sediment kan dan bezinken en het water wordt vertraagd afgevoerd via een leegloopleiding onder de weg naar de Ezelsbeek. Op die manier wordt het afvoerdebiet naar de Ezelsbeek beperkt en komt er minder modder in de beek terecht met een betere waterbeheersing als gevolg.

Figuur 4: Nieuw aangelegde dam vlak na het einde van de werken. Deze dam zal nog ingezaaid worden met gras (bron: provincie Limburg)

Acties DB 11-04_03, _04 en _06: Wateroverlast in Krommendijk, de Beekseweg en de Eelstraat.
Initiatiefnemer: Gemeente Ravels, Provincie Antwerpen

Een aantal plaatsen langsheen de Aa (2de categorie) te Ravels hebben op regelmatige basis te kampen met wateroverlast. Verschillende provinciale retentiezones op deze waterloop en de zijloop 'Straatloop' dragen bij aan het vermijden van die wateroverlast. Deze zones dienen geregeld geruimd te worden om hun optimale berging te behouden. De dienst Integraal Waterbeleid van de provincie Antwerpen heeft, na terugkoppeling met de gemeente Ravels, Boerenbond en de gemeentelijke landbouwadviesraad (ad-hoc werkgroep 'Beheer Aa te Ravels' zie 3.4.1), beslist om in 2012 een belangrijk deel van het retentiebekken Mosdijk te ruimen. In augustus is dit retentiebekken voor ¼ geruimd en is een strooisellaag van 30 cm afgeschraapt (slibruiming). Hierbij is 4632 ton afgevoerd. De totale kostprijs (inclusief verwerking) bedroeg 187.000 euro. Het richtplan is om het gehele retentiebekken gefaseerd te hebben geruimd in 2015. Deze retentiezone zal in jaarlijks maaibeheer gaan. Dit is nu reeds het geval voor het retentiebekken 'Straatloopke'. De houtopslag van het retentiebekken 'Eel' wordt jaarlijks voor ¼ verwijderd (1500 m²).

Figuur 5: Ruiming van het retentiebekken Mosdijk (bron: provincie Antwerpen)

Actie 2.1.6.1: Veerkrachtig waterlopenstelsel tegen wateroverlast - Overstromingen
Initiatiefnemer: provincie Limburg

In kader van het Europese Aquadra project zullen er 7 automatische peilmeetpunten geïnstalleerd worden. Door de installatie van deze automatische peilmeetpunten kunnen de waterstanden vanop afstand geraadpleegd worden. Daarnaast zullen de waterbeheerders en hulpdiensten ook via automatisch verstuurde SMS-berichten tijdig geïnformeerd worden wanneer het waak- of alarmpeil

van een waterloop of wachtbekken bereikt wordt. Hierdoor kan er tijdig ingegrepen worden om nakende overstromingen tot een minimum te beperken.

In Tongeren worden op de Beek en Ezelsbeek en in de wachtbekkens van Rutten en Diets-Heur 4 peilmeetpunten geïnstalleerd. Meer stroomopwaarts op deze 2 waterlopen worden in Xhendremael (Wallonië) 2 extra meetpunten geplaatst om tijdig geïnformeerd te worden over de vulling van de wachtbekkens in Rutten en Diets-Heur (Tongeren). In samenwerking met het Waterschap Roer en Overmaas zal er ook één peilmeetpunt op de Gulp in Voeren geïnstalleerd worden zodat de waterbeheerder in Nederland (Waterschap Roer en Overmaas) tijdig geïnformeerd wordt bij hoge waterstanden op de Gulp. Deze meetinstallaties zullen in de eerste helft van 2013 door een aannemer geïnstalleerd worden.

De waterstanden zullen ook door iedereen op internet geraadpleegd kunnen worden via de website www.hydronet.be.

2) Water voor de mens

Deze acties hebben o.a. betrekking op het bevorderen van de scheepvaart, het bestendigen van de inspanningen van landbouw en industrie, acties ikv onroerend erfgoed, watergebonden recreatie en water voor de gezinnen.

A31: Herbouwen van de bruggen over het Albertkanaal binnen het Maasbekken met een vrije hoogte van 9,10 meter.

A32: Herbouwen van de bruggen over de Zuid-Willemsvaart met een vrije hoogte van 7,10 meter.

Initiatiefnemer: nv De Scheepvaart.

Op 5 oktober 2012 werd de nieuwe brug te Briegden (Lanaken) geopend. Deze brug, die dateerde van de jaren ’30, had slechts een doorvaartbreedte van 48 meter. De nieuwe metalen boogbrug daarentegen is maar liefst 164m lang en beantwoordt aan de Europese norm van 9,10m doorvaarthoogte. Deze brug telt naast de rijstroken voor auto's ook fietspaden aan beide kanten en aan één zijde is er zelfs een vrij liggend voetpad. Het vernieuwen van de brug was noodzakelijk voor een vlot en veilig scheepvaartverkeer. Door de ligging in een bocht van het Albertkanaal was het er immers gevaarlijk voor schepen om te kruisen.

De werken gebeurden in samenspraak met de gemeente Lanaken, Agentschap Wegen en Verkeer, Infrax en Aquafin. Deze instanties voerden in dezelfde periode ook werken uit in de omgeving van de brug: er werden ondermeer rioleringswerken uitgevoerd en fietspaden aangelegd.

Figuur 6: Links: Oude brug te Briegden ; Rechts: Nieuwe brug te Briegden (bron: nv De Scheepvaart)

In september 2012 werd de nieuwe boogbrug in Bree-Tongerlo officieel geopend. De vorige brug dateerde van vlak na de oorlog en was dringend aan vervanging toe. De nieuwe brug is 78 meter lang

en heeft een doorvaarthoogte van 7 meter, zodat het kanaal ook toegankelijk wordt voor grotere schepen.

Ook de oude noodbrug tussen Voorshoven en Waterloos was aan vervanging toe. De hoogte van de oude brug is 5,15 meter. De nieuwe metalen boogbrug, gelijkaardig aan deze van Tongerlo, wordt 92,5 meter lang, 8,16 meter breed en krijgt een doorvaarthoogte van 7 meter. Omdat de brug twee meter hoger komt te liggen worden de opritten naar de brug en de kruispunten met de bestaande wegen heraangelegd. De werken duren tot en met november 2013. Tot dan wordt het verkeer omgeleid. De bestaande noodbrug wordt afgebroken als de nieuwe boogbrug klaar is.

3) De waterkwaliteit verder verbeteren

Dit thema heeft o.a. betrekking op het voorkomen van verontreiniging van oppervlakte- en grondwater, sanering van verontreinigde waterbodems en het nastreven van een goede ecologische kwaliteit van waterlopen

A48–A52 / A54 – A64 / A66 / A68 – A70: Bouwen van RWZI's, uitvoeren van bovengemeentelijke saneringsprojecten en verder opmaken en uitvoeren van het optimalisatieprogramma voor de bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur in het Maasbekken

Initiatiefnemers: VMM, NV Aquafin

Teneinde de opgelegde waterkwaliteit in onze waterlopen te behalen wordt de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur gestaag verder uitgebouwd en gerenoveerd binnen het Maasbekken. Jaarlijks wordt er door het Vlaamse Gewest een optimalisatieprogramma voor de bovengemeentelijke infrastructuur opgesteld, dat vervolgens ter uitvoering wordt opgedragen aan Aquafin NV. Binnen het Maasbekken is de rioleringsgraad relatief hoog en ligt de nadruk enerzijds op renovatie van verouderde RWZI's en leidingen en anderzijds op afkoppelingsprojecten en optimalisatieprojecten.

Onderstaande tabel geeft voor de verschillende deelprojecten van de beschouwde acties de stand van zaken in december 2012, incl. de laatste raming van het project.

Tabel 1: Stand van zaken van de deelprojecten van Aquafin

BBP Actienr	Aquafin project	Omschrijving	Gemeente	actuele raming	Status
A48	20267	RWZI Moelingen	Voeren	1.708.552 €	Uitgevoerd: opgeleverd december 2011
A50	20702	RWZI Teuven	Voeren	1.118.124 €	TP goedgekeurd, bouwvergunning verkregen. Bouw voorzien 2014
A51	20726A	KWZI Voeren - Veurs	Voeren	115.714 €	Uitgevoerd
A52	21832	Aansluiting bedrijf Beckers op RWZI Bocholt	Bocholt	357.800 €	TP goedgekeurd
A54	20082	Verbindingsriolering Boyen	Dilsen-Stokkem	0 €	stopgezet
A54	21817	Pompstation Heirstraat - 1¡ fase optimalisatie.	Maasmechelen	1.116.147 €	Uitgevoerd
A54	21934	Bergingsbekken Heirstraat - fase 2 optimalisatie.	Maasmechelen	1.958.155 €	Uitgevoerd
A55	21044	Bergingsbekken Eisden-Vucht	Maasmechelen	4.864.756 €	Uitgevoerd
A56	21074	Aansluiting Essenhoek	Essen	947.763 €	TP goedgekeurd
A57	21164	Effluentleiding Maatheide	Lommel	1.168.416 €	TP-fase
A57	21677B	Aansluiting DWA Maatheide	Lommel	619.170 €	TP goedgekeurd
A58	20638	Bergingsbekken collector Bosbeek (overstortleiding Gommerstraat)	Opglabbeek	1.101.671 €	Uitgevoerd
A58	21489	Optimalisatie verbindingsriolering Javanastraat	Maaseik	1.921.916 €	TP goedgekeurd
A58	21535	Pompstation en persleiding Weertersteenweg	Maaseik	247.792 €	Uitgevoerd
A58	21755	Optimalisatie 91105 - Verlengen persleiding tot RWZI Neeroeteren.	Maaseik	684.364 €	Uitgevoerd

A58	21867	Optimalisatie coll. Bosbeek, fase 1 - PS, PL en collector van As tot Gommerstraat (Opglabbeek).	Maaseik	1.788.680 €	Uitgevoerd
A58	21952	Optimalisatie coll. Bosbeek, fase 2 - deel A -Collector Gommerstraat tot Molenweg	Opglabbeek	2.118.271€	In uitvoering
A58	21953	Optimalisatie coll. Bosbeek, fase 3 - Collector Bergeindestraat	Maaseik	778.415 €	Uitgevoerd
A58	21954	Optimalisatie coll. Bosbeek, fase 4 - Schoolstraat tot Beemdstraat Opoeteren.	Maaseik	3.651.657€	TP goedgekeurd
A58	22153	Aanleg RWA streng Venlosesteenweg en bouwen van overstort Van Eycklaan.	Maaseik	775.659€	TP goedgekeurd
A58	22157	Optimalisatie coll. Bosbeek, fase 2 - deel b - Collector Molenweg tot Bergeindestraat	Opglabbeek	1.691.123 €	In uitvoering
A59	21754	Pompstation en persleiding Aarledijk	Ravels	255.061€	Uitgevoerd; opgeleverd in 2010
A60	21041	KWZI Riemst - Millen-Elst	Riemst	337.558 €	TP goedgekeurd
A60	21042	PS + PL Briegden	Lanaken	330.727 €	In uitvoering
A61	20704	Collector Bachbeek	Voeren	1.308.303 €	TP goedgekeurd
A61	20705	Collector Teuvenbeek	Voeren	543.411€	TP-fase
A62	20713	Collector Rutten - Ezelsbeek fase1 of plaatselijke zuivering	Tongeren	2.162.565 €	In uitvoering
A62	96344	Collector Mal-Sluizen	Tongeren	6.458.854 €	Uitgevoerd
A62	96345H	Collector Vreren - Nerem	Tongeren	5.256.480 €	Uitgevoerd
A63	20723	RWZI Voeren fase 1	Voeren	920.000 €	TP-fase, opmaak RUP
A63	20724	Collector Voer Fase 1	Voeren	2.285.930 €	TP goedgekeurd
A63	20725	Collector Voer Fase 2	Voeren	2.940.726 €	Indicatief geprogrammeerd
A63	20726B	Riolering naar KWZI Voeren - Veurs	Voeren	998.593 €	Uitgevoerd
A64	20772	Collector Millenbeek	Riemst	1.463.785 €	Uitgevoerd
A66	22156	Optimalisatie transport van afvalwater in Rijkevorsel	Rijkevorsel	387.534 €	TP goedgekeurd
A66	92670A	Collector naar RWZI Kinrooi	Kinrooi	745.748 €	Uitgevoerd
A66	92670B	Collector naar RWZI Kessenich		2.422.329 €	Uitgevoerd
A68	21602	Afkoppeling Wiemerbeek PS Kerkstraat	Maasmechelen	232.346 €	Uitgevoerd
A68	21828A	Afkoppeling industriezone Lanklaar (Dilsen) - deel 1 (kruispunt Bekaert/Nijverh)	Dilsen-Stokkem	214.930 €	Uitgevoerd
A68	21828B	Afkoppeling industriezone Lanklaar (Dilsen) - deel 2	Dilsen-Stokkem	2.157.255 €	In uitvoering
A69	20605RB	RWZI Kalmthout : nutriëntverwijdering - RWA-behandeling	Kalmthout	4.880.405 €	Uitgevoerd
A69	21269	RWZI Loenhout : bouwen biologische zuivering	Wuustwezel	103.463 €	Uitgevoerd
A69	21321	RWZI Tongeren : nutriëntverwijdering bouwen	Tongeren	4.154.250€	Uitgevoerd (opgeleverd nov 2012)
A69	21490	Renovatie Jos Verlindenstraat	Neerpelt	939.128 €	Uitgevoerd
A69	21560	Optimalisatie RWZI Bocholt - uitbreiding naar 6Q14	Bocholt	3.323.406 €	Uitgevoerd; oplevering juli 2011
A69	21600	Renovatie PS Deureindsedijk (Wuustwezel) + Collector Bleken (Wuustwezel en Kalmthout)	Wuustwezel	1.972.277 €	Uitgevoerd
A69	21601	Renovatie toevoercollector RWZI Overpelt	Overpelt	504.576 €	Uitgevoerd
A69	21677A	Renovatie persleiding Maatheide	Lommel	1.591.423 €	TP-fase
A69	21751	Renovatie RWZI Brecht	Brecht	1.764.348 €	Uitgevoerd; opgeleverd begin 2010
A69	21752	Uitbreiding RWZI Essen	Essen	3.842.016 €	Uitgevoerd; opgeleverd begin 2010
A69	21753	Renovatie RWZI Merksplas	Merksplas	2.497.006 €	Uitgevoerd (opgeleverd in 2012)

A69	21872	Renovatie RWZI Eisden	Maasmechelen	5.453.231 €	Uitgevoerd (opgeleverd in 2012)
A69	22131	RWZI Hamont - renovatie	Hamont-Achel	2.756.705 €	In uitvoering; oplevering voorzien begin 2013
A70	21166	Optimalisatie overstort van project 93341	Hechtel-Eksel	1.003.762 €	Uitgevoerd
A70	21360	Optimalisatie overstort "Bomerstraat"	Peer	613.196 €	Uitgevoerd
A70	21868	Optimalisatie overstort RWZI Baarle-Nassau	Baarle-Hertog	113.974 €	Uitgevoerd

Heel wat projecten zijn in 2012 afgerond, waaronder de renovatie van 2 RWZI's (Eisden en Merksplas). De uitbreiding van RWZI Tongeren met nutriëntenverwijdering werd in november 2012 opgeleverd. Voor RWZI Teuven dient de nodige grondverwerving nog te gebeuren en vervolgens de milieuvergunning aangevraagd te worden. Eens deze vergunning in orde, kan er gestart worden met de uitvoer van het project. De belangrijkste RWZI die in het Maasbekken nog dient gebouwd te worden is RWZI Voeren. Hiervoor werd in 2012 de opmaak van de RUP verder gezet. Als alles vlot verloopt zal het RUP goedgekeurd worden in najaar 2014. Bijhorende MER screeningsnota lag in april 2013 voor.

DB 11-03_BVR2010_02: Staakheuvelse loop – Lozing afvalwater te Wortel Kolonie (deelbekken Mark)

DB 11-03_02: Ruilverkaveling Zondereigen (deelbekken Mark)

Initiatiefnemer: gemeenten Turnhout, Merksplas, Hoogstraten, Baarle-Hertog

De Staakheuvelse Loop is een waterloop 'oude atlas' en 3de categorie die uitmondt in de het Merkske. Ter hoogte van de monding verslechtert de waterkwaliteit van het Merkske. Het Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PIH) monitort in opdracht van de stad Hoogstraten elk jaar de waterkwaliteit van de Staakheuvelse Loop. De gegevens van 2011 en 2012 tonen aan dat deze nog steeds slecht is voor verschillende parameters (orthofosfaat, stikstof, CVZ, zuurstof). De grootste oorzaak is de lozing van het afvalwater van de strafinstelling te Wortel Kolonie in Hoogstraten.

Reeds enkele jaren worden vanuit verschillende instanties acties ondernomen om een oplossing voor deze problematiek te vinden; met resultaat. Eén van de voorwaarden voor de vernieuwing van de milieuvergunning (17/02/2011) was het plaatsen van een tijdelijke mobiele KWZI. Op 12 november 2012 werd door de Regie der Gebouwen de opdracht voor het plaatsen van een tijdelijke biorotor aanbesteed. De werken worden voor het bouwverlof van 2013 gerealiseerd. Door de inzet van het Waterschap, het Bekkenbestuur, de deputatie van de provincie Antwerpen, Vlaamse Milieu-inspectie en de stad Hoogstraten is er een oplossing in zicht. De monitoringsgegevens van 2013 zullen uitwijzen wat het resultaat is van deze ingreep. Gezien het tijdelijke karakter van de ingreep zullen er nog nieuwe initiatieven moeten genomen worden. De definitieve oplossing kan immers enkel via een interne afkoppeling van afval- en regenwater gerealiseerd worden.

Niet enkel aan de waterkwaliteit van de Staakheuvelse Loop wordt gewerkt. In kader van de ruilverkaveling Zondereigen werd en wordt de Staakheuvelse Loop aangepakt. Deze loop is ter hoogte van Heikant/Staakheuvel lokaal verlegd naar de meest logische plaats, namelijk het laagste punt. Tevens wordt deze verder doorgetrokken in Wortel-Kolonie i.f.v. een scheiding van de afwatering (en bijhorend beheer) van de landbouwgebieden en natuurgebieden in Wortel-Kolonie. Het waterzuiverend vermogen van Staakheuvelse Loop werd/wordt extra verhoogd met de aanleg van een natuurtechnisch profiel (plasberm).

Figuur 7: De aangelegd plasberm aan de Staakheuvelse Loop (bron: Provincie Antwerpen)

A79: Beekherstelproject 'Landschapspark de Kevie' langs de Jeker

Initiatiefnemer: VMM

Eind jaren ’60 werden de Jeker en Oude Jeker in het landschapspark ‘De Kevie’ sterk genormaliseerd. Meanders werden afgesneden, er werd een nieuwe verbinding tussen beide waterlopen gegraven en een deel van de Jeker werd gedempt. Een verbreding en verdieping van de Oude Jeker tastten de habitatkwaliteit sterk aan. Deze ingrepen hadden tot doel het oppervlaktewater sneller af te voeren ondermeer om Tongeren en omgeving te beschermen tegen wateroverlast, maar een gevolg hiervan was dat het valleigebied verdroogde.

Teneinde de natuurlijke hydromorfologische processen te herstellen was de VMM in het kader van EU-project Aquadra in augustus 2011 gestart met de uitvoering van het beekherstel van de Jeker in ‘De Kevie’. Dit beekherstelproject paste goed in dit gebied gezien de ecologische waarde en bescherming van het landschapspark ‘de Kevie’ (habitatrichtlijngebied). Niet alleen werd de Jeker in zijn oorspronkelijke staat hersteld, óók verbeterde de structuur en de habitatkwaliteit in de waterlopen. Het gedempte deel van de Jeker en ook de gedempte meanders werden terug uitgegraven. Hierdoor werd de Blaarmolen opnieuw in verbinding gesteld met de Jeker (zie omslagfoto). Er werden nieuwe bruggen geplaatst en het vismigratieknelpunt op de Oude Jeker werd aangepakt. De waterlopen die in de jaren ’60 waren uitgegraven, werden (gedeeltelijk) gedempt.

Figuur 8: Links: hermeanderingswerken op de Jeker (bron: Johnny Dommershausen), Rechts: Nieuw aangelegde meander van de Jeker in de Kevie (bron: Johnny Dommershausen)

Door de verbinding tussen de Jeker met de vallei te vergroten én door het dempen van zijlopen en grachten kreeg het gebied opnieuw een natuurlijkere waterhuishouding met verhoogde bergingscapaciteit. Bescherming tegen wateroverlast werd als voorwaarde in het project opgenomen zodat de veiligheid tegen overstromingen in de bebouwde zones van Tongeren en omgeving zal

verhogen of tenminste behouden blijven. De Jeker werd 2 km langer en creëert zo opnieuw een natte vallei voor de vele planten en diersoorten in het natuurgebied. Door de aantakking van de Blaarmolen met de Jeker opnieuw te realiseren werd de Oude Jekerarm in de Kevie in januari 2013 door de Vlaamse Regering geklasseerd als een onbevaarbare waterloop van eerste categorie.

In Wallonië werd eveneens in 2012 ter hoogte van Waremme (Grand-Axhe) een belangrijk beekherstelproject met herprofilering en hermeandering gefinaliseerd in kader van het Aquadra project. Samen met het project in de Kevie werden voor de Jeker dus belangrijke stappen voorwaarts gezet in ecologisch herstel.

Ook op het vlak van waterkwaliteit werden de laatste jaren aan beide zijden van de grens belangrijke stappen gezet: uitbreiding van de RWZI in Tongeren (Mal) en de aanleg van een collector langs de Ezelsbeek in Vreren en Nerem (Tongeren). In Wallonië werden in 2011 en 2012 belangrijke werken uitgevoerd ter verbetering van huishoudelijke en industriële lozingen: in 2012 werd bijgevolg 75% van het huishoudelijk afvalwater in het afstroomgebied van de Boven Jeker gezuiverd. Men mikt op 95% zuivering tegen 2020. Ook in Vlaanderen wachten nog een 10-tal Tongerse rioleringsprojecten voor een bedrag van 11 miljoen euro aan toegezegde subsidies, op realisatie. Omwille van de uitgevoerde riolerings- en beekherstelwerken werd recentelijk een verbeterde waterkwaliteit van de Jeker vastgesteld door VMM. Men verwacht dat met de geplande inspanningen in Wallonië en Vlaanderen een duidelijke verbetering van de waterkwaliteit waarneembaar wordt de komende jaren.

BVR10_12: Ecologisch herstel door de ophef van migratieknelpunten voor vissen, terrestrische en semi-terrestrische soorten

Initiatiefnemer: nv De Scheepvaart

Samen met de projecten te Bichterweerd (A12) en Elerweerd (A13) werden de Vrietselbeek en de Kogbeek visoptrekbaar gemaakt. De bestaande mondingen werden aangepast zodat vissoorten uit de Maas probleemloos naar beide beken kunnen opzwemmen. De Gemeenschappelijke Maas staat dus terug in verbinding met beide beken.

Figuur 9: links: Kogbeek voor de werken (niet visoptrekbaar) ; rechts: Nieuwe Kogbeek in verlaagde grindvlakte (Bron: nv De Scheepvaart)

Actie 2.1.6.7.c: Exotenbestrijding – Actieplan uitwerken voor directe uitroeiing van nieuwe invasieve soorten (deelbekken Dommel)

Initiatiefnemer: watering De Dommelvallei

Enkele jaren geleden is de watering De Dommelvallei gestart met de bestrijding van invasieve exoten om terug kansen te geven aan onze eigen plantensoorten en zo de biodiversiteit in en rond de waterloop te verhogen. De watering richt zijn pijlen op de reuzenbalsemien en de reuzenberenklauw.

Omdat vele organisaties acties ondernemen tegen invasieve exoten, ontwikkelden de watering De Dommelvallei, Regionaal Landschap Lage Kempen vzw (RLLK), Regionaal Landschap Kempen en Maasland vzw (RLKM), Limburgs Steunpunt Rurale Ontwikkeling vzw (LiSRO) en de gemeenten

Bocholt, Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt en Peer het Leaderproject "Samenwerken rond invasieve exoten".

De bedoeling is om een Noord-Limburgs platform op te starten zodat de bestrijdingsacties van de verschillende actoren op elkaar afgestemd kunnen worden. Via een gemeenschappelijke lange termijnvisie willen de verschillende organisaties invasieve soorten onder controle krijgen in Noord-Limburg. Het RLLK, het RLKM en LiSRO engageren zich voor de houtkanten. De watering de Dommelvallei neemt in dit project de bestrijding van de watergebonden exoten voor haar rekening. Het provinciebestuur geeft hiervoor nog een extra toelage.

4) Voeren van een meer geïntegreerd waterbeleid

Dit thema heeft o.a. betrekking op een integrale aanpak van de waterketen, onderbouwing van het waterbeleid, een doorgedreven afstemming met de ruimtelijke ordening, meewerken aan een internationaal waterbeleid en –beheer.

Uitwerken van een gezamenlijk monitoringprogramma voor het grensvormende Merkske

Initiatiefnemers: VMM en waterschap Brabantse Delta

De Europese kaderrichtlijn Water benadrukt het belang van een samenhangend waterbeheer voor watersystemen die landen of regio's met elkaar delen. In het Maasbekken zijn verschillende waterlopen grensoverschrijdend of grensvormend. Vanuit het bekkensecretariaat wordt grenzeloze samenwerking dan ook gestimuleerd.

Een belangrijk vertrekpunt voor verdere grensoverschrijdende samenwerking is het samen meten van de kwaliteit van de waterlopen om na te gaan of de meetmethoden op elkaar zijn afgestemd. 't Merkske, een beek die voor een deel de grens tussen Vlaanderen (Hoogstraten) en Nederland vormt, is gekozen als proefproject voor deze afstemming en grensoverschrijdende samenwerking met Nederland.

Op dinsdag 7 juni 2011 voerden de VMM en het Nederlandse waterschap Brabantse Delta gezamenlijk onderzoek uit naar de biologische waterkwaliteit van 't Merkske. In 2012 werden deze resultaten verwerkt in een rapport, waarin de mogelijkheden worden onderzocht voor een blijvende gedeelde monitoring. De Vlaamse en Nederlandse beoordeling van de biologie ondersteunende parameters (fysico-chemie) komt goed overeen afgezien van vis die Vlaanderen duidelijk lager beoordeelt dan Nederland. Daarentegen beoordeelt Vlaanderen de meeste biologie ondersteunende parameters hoger. Deze hogere beoordeling ligt niet zo zeer aan het verschil in meetwaarden, maar eerder aan de gehanteerde klassegrenzen. Uit de statistische analyse van de fysisch-chemische meetresultaten blijkt dat in het algemeen de "macro parameters" beter vergelijkbaar zijn tussen beide landen dan de "micro parameters". Om meetresultaten verder te vergelijken en om het effect van tijdstip uit te sluiten wordt voor de fysisch-chemische parameters afgesproken om de Vlaamse en Nederlandse bemonsteringen in 2013 voor 2 meetpunten op Merkske en Mark op hetzelfde moment (minstens zelfde dagdeel) te laten plaatsvinden.

2.2.2 Speerpuntgebieden Abeek en Warmbeek

Op 8 oktober 2010 stelde de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas en het bijhorende maatregelenprogramma vast. Gezien de budgettaire middelen wil Vlaanderen hierin maximaal inzetten op de aangeduide speerpuntgebieden waarvan er twee in het Maasbekken gelegen zijn: voor Abeek (VL05-133) en Warmbeek (VL05-147) werd geen termijnverlening bij Europa aangevraagd en bijgevolg dienen deze waterlichamen tl in 2015 de doelen van de KRW te halen. Concreet werden er telkens 4 acties per speerpuntgebied aan gekoppeld (bijlage 1: SGBP_11-BVR10_1 tot 8). Voor de Abeek hangt alles af van het project om de Abeek in haar oorspronkelijke bedding te leggen (huidige Lossing). De verschillende mogelijkheden en gevolgen hiervan op oppervlakte- en grondwater dienen grondig onderzocht te worden. Deze scenario-analyses liggen omwille van gebrek aan middelen echter stil. Het bekkensecretariaat organiseerde in 2012 wel een overleg om het beheer van de Abeek meer af te stemmen op ecologische voorwaarden. Hierdoor

zullen er in de toekomst niet minder kruidruimingen gebeuren, maar wel meer gespreid in tijd en ruimte.

Voor de Warmbeek werd eind 2012 het overleg tussen VMM en stad Hamont-Achel inzake herinrichting van de benedenloop van de Warmbeek aan de Achelse Kluis door het bekkensecretariaat opnieuw opgestart. Dit werd door beiden partijen positief onthaald en laat VMM toe om de hermeandering en het oplossen van het vismigratieknelpunt thv 't Mulke samen in 1 uitvoeringsproject te behandelen. In overleg met de betrokken partijen dienen verdere stappen genomen te worden wat betreft het ter beschikking stellen van de gronden voor het project. Er is momenteel nog geen zicht op een concrete timing.. Eind 2012 werd binnen het ambtelijk bekkenoverleg eveneens een engagement aangegaan om te bekijken hoe de instroom van fosfor vanuit de landbouwsector in het afstroomgebied van de Warmbeek kan gereduceerd worden. Dit engagement wordt in 2013 verder geconcretiseerd. Daarnaast zijn de Vlaamse Milieumaatschappij en Aquafin overeengekomen om fosfaatreductie in RWZI Achel op te drijven. Daar de Prinsenloop net over de grens in de Warmbeek uitmondt zal deze ingreep geen effect hebben op het Vlaamse oppervlaktewaterlichaam, maar wel op de Warmbeek in Nederland (Tongelreep), hetgeen past in een integrale visie van het waterbeleid.

Aquafin finaliseerde begin 2013 een knelpuntenanalyse in het afstroomgebied van de Warmbeek teneinde overstortwerking van en verdunning in het rioleringsstelsel aan te pakken (SGBP_11-BVR10_6). Deze studie identificeerde een vijftal knelpunten en die worden medio 2013 voorgesteld voor opname op het optimalisatieprogramma van de bovengemeentelijke rioleringsinfrastructuur. Tot slot voerde de Vlaamse milieumaatschappij in 2012 een grondige doorlichting, inclusief drukanalyse, van de afstroomgebieden Abeek en Warmbeek uit. In de eerste helft van 2013 wordt in dit kader gezocht naar mogelijkheden om met beperkte ingrepen binnen de onderhoudsbestekken de structuurkwaliteit aanzienlijk te verbeteren ter ondersteuning van de KRW doelen.

Om te voldoen aan de vooropgestelde doelstellingen van het stroomgebiedbeheerplan in de speerpuntgebieden zullen echter bijkomende budgetten en middelen op korte termijn moeten vrijgemaakt worden of minstens een duidelijke toewijzing van de middelen aan de speerpuntgebieden moeten gebeuren.

2.2.3 Aanbevelingen opgenomen in het bekkenbeheerplan

In de bekkenbeheerplannen zijn naast de acties ook een hele lijst aanbevelingen opgenomen. Na de screeningsoefening in 2011 (zie BVR2011) bleven er van de 168 aanbevelingen nog 22, waaronder 7 bekkenspecifieke en 15 niet-bekkenspecifieke, over voor verdere uitwerking. De 15 niet-bekkenspecifieke werden door het secretariaat van de CIW werkgroep Bekkenwerking eind oktober 2011 bezorgd aan de meest geschikte CIW werkgroepen voor verdere behandeling.

De CIW-werkgroepen werd gevraagd volgende vragen in overweging te nemen en als werkgroep te beslissen wat verder met de aanbeveling dient te gebeuren.

- Is de aanbeveling nog relevant, dient deze aangepast te worden?
- Is deze aanbeveling een aanvulling op (mogelijke) initiatieven vanuit de CIW-werkgroep of acties lopende/gepland m.b.t. de aanbeveling?
- Kan er naar sensibilisatie of communicatie toe iets vanuit de werkgroep gedaan worden?
- Kunnen er suggesties naar de bekkens toe gedaan worden om de actie te verfijnen en om te zetten in een actie?
- Kan deze aanbevelingen meegenomen worden in de opmaak van de nieuwe generatie waterbeheerplannen?

Van de 15 niet-bekkenspecifieke aanbevelingen bleken er uiteindelijk 7 niet meer van toepassing te zijn. Aan de overige 8 wordt gevolg gegeven via de betrokken CIW werkgroepen.

2.3 Aanpassing, schrapping of toevoeging van acties

In functie van de nood op het terrein en/of nieuwe ontwikkelingen kan het soms noodzakelijk zijn om acties uit het (deel)bekkenbeheerplan aan te passen of toe te voegen. Gezien het bekkenbeheerplan werd vastgesteld door de Vlaamse regering, moet er een strikte procedure gevolgd worden om aanpassingen aan acties uit het (deel)bekkenbeheerplan door te voeren. Hiertoe vormt het bekkenvoortgangsrapport het instrument. De aanpassingen worden steeds afdoende gemotiveerd.

2.3.1 Technische aanpassing van een actie

Bij het opnemen van acties in de (deel)bekkenbeheerplannen kunnen fouten geslopen zijn. Soms kan het ook nuttig zijn om een actie op te splitsen in deelacties. Hieronder worden dergelijke aanpassingen kort toegelicht.

Er worden geen acties technisch aangepast

2.3.2 Niet uitvoeren van een actie

Op voorstel van de initiatiefnemer kan een bepaalde actie niet uitgevoerd worden.

A43: Opmaken van een archeologische kennisbalans en advieskaart voor het Maasbekken
Initiatiefnemer: Vlaams instituut voor het Onroerend Erfgoed

Door de hervormingen en samenvoeging van diensten tot het agentschap Onroerend Erfgoed wordt er geen eigen onderzoek meer uitgevoerd door het agentschap. Het opmaken van een archeologische kennisbalans en advieskaart voor het Maasbekken is als gevolg hiervan geen taak van het agentschap. Hoewel een dergelijke advieskaart belangrijk kan zijn voor de inschatting van de knelpunten en potenties, waardoor bij uitvoering onaangename verrassingen kunnen vermeden worden, wordt deze actie geschrapt door een gebrek aan initiatiefnemer.

A115: De huidige kaarten van de potentiële waterbergingsgebieden worden nauwkeuriger ingevuld i.f.v. het noodzakelijke potentieel aan (mogelijke) toekomstige waterberging
Initiatiefnemer: bekkensecretariaten i.s.m. waterbeheerders

Deze actie zal verder worden bekeken in aanloop naar de volgende generatie waterbeheerplannen. De taakstelling voor wat betreft de noodzakelijke ruimte voor water, gedifferentieerd op bekkenniveau, zal verder vorm krijgen bij de voorbereiding van de volgende generatie stroomgebiedbeheerplannen. Dergelijke aspecten maken deel uit van de aanpak overstromingen en studies i.k.v. ORL/ORBP.

2.3.3 Toevoegen van een actie

In deze paragraaf kunnen nieuwe acties vermeld worden die aan het (deel)bekkenbeheerplan worden toegevoegd. Acties kunnen bijvoorbeeld toegevoegd worden omwille van een formele beslissing van de Vlaamse Regering in andere dossiers, in uitvoering van het stroomgebiedbeheerplan, in functie van de nood op het terrein, als opstap naar het volgende bekkenbeheerplan, in het kader van sensibilisering of communicatie, …

BVR 2012_01: Verlaging van de uiterwaarden te Booien–Veurzen–Bichterweerd-Zuid en te Meeswijk–Molenveld-Groeskens
Initiatiefnemer: nv De Scheepvaart

Beide locaties vormen een flessenhals in het winterbed van de Gemeenschappelijke Maas, enerzijds tussen de plassen van Negenoord en Bichterweerd, anderzijds van Meeswijk tot Negenoord. Na de hoogwaterafvoeren op de Gemeenschappelijke Maas van 2010 en 2011 is vastgesteld dat er zich op beide plaatsen knelpunten situeren enerzijds op waterstand (Booien), anderzijds op waterstand en op watersnelheden (Meeswijk-Molenveld). Indien deze knelpunten worden opgelost, zullen de effecten van de rivierverruimingen in o.a. Bichterweerd en Koeweide verder stroomopwaarts tot in Negenoord kunnen doorwerken.

In Booien-Veurzen wordt de nieuwe zomerdijk van Negenoord vanaf de in-/uitlaatconstructie van Negenoord-West doorgetrokken tot de Kempenstraat te Rotem. De loop ervan is parallel aan het huidig zomerbed van de Maas. Voorbij het gehucht Boyen wordt het winterbed geleidelijk breder. Hier wijkt de zomerdijk landinwaarts en loopt naar het noorden. Vanaf de eerste winterdijkkruising ten noorden van de Vrietselbeek start een tweede lagere zomerdijk in noordoostelijke richting. Zodra de twee zomerdijken bij mekaar komen daalt de zomerdijk parallel aan het zomerbed geleidelijk richting Kempenstraat. De zomeroever van het gebied wordt met c.a. 6 tot 8m verlaagd t.o.v. het huidige maaiveld. De oplopende oevers worden afgedekt met een minimaal 1 à 2 m dikke grindlaag ter bescherming van het zomerbed. Hierdoor worden soortgelijke oevers in Negenoord-Kerkenweerd-Groeskens en Bichterweerd-Kogge Greend met elkaar verbonden.
Het winterbed wordt over de volledige oppervlakte van c.a. 70 ha met 4 m verlaagd tot het peil van 31,5 mTAW. De agrarische functie in de uiterwaarden blijft behouden, maar de percelen akkerland zullen omgezet worden in permanent grasland. Door de verlaging van het winterbed zijn de percelen immers niet meer geschikt om aan akkerbouw te doen en de bodem in het winterbed van de Maas dient maximaal begroeid te zijn om erosie te beperken. Het oppervlaktewater bij dalend Maaspeil kan vanaf deze percelen grasland afstromen naar de plassen van Negenoord-West en Bichterweerd en naar de Vrietselbeek en het zomerbed van de Maas.

Indien enkel in dit noordelijke gebied wordt ingegrepen, zal er stroomopwaarts in Meeswijk zware zomerbederosie optreden als gevolg van zeer hoge afvoeren. Daarom worden er tegelijkertijd werken uitgevoerd in het zuidelijke gebied. De rivierverruimingsingreep in dit gebied wordt echter ingeperkt door de aanwezigheid van twee Fluxys nutsleidingen. De ligging van de leiding parallel aan het zomerbed bepaalt de grens van de zomerbedverbreding. De leiding die het winterbed kruist heeft een impact op de maximale weerdverlaging ter hoogte van deze leiding. Stroomopwaarts van het veer wordt in een sleuf tot op 5 m van de Fluxys leiding de dekgrond verwijderd en vervangen door toutvenant uit de lage grindbanken. Nadien worden de resterende dekgronden tussen de gevulde sleuf en het zomerbed verwijderd en afgevoerd naar de locatie Booien-Veurzen. Stroomafwaarts van de veerstoep wordt de beschreven methode verder gezet totdat de Fluxys-leiding te dicht bij het zomerbed komt. Hier wordt een beschermingsmuur tussen de verlaagde zomeroever en de leiding aangebracht. Zodra de leiding afbuigt naar de winterdijk wordt de bestaande zomerdijk verwijderd tot aan de dwarsende Fluxys-Gasunieleiding. Afwaarts deze leiding wordt het profiel aangesloten op dat van het natuurgebied van de Groeskens. Alle oevers worden met vrijkomend toutvenant afgedekt. Ook de uitspoelingen in de zomeroever van de Groeskens en de erosiegaten in het zomerbed afwaarts de veerstoep worden terug aangevuld met vrijkomend toutvenant. Alle vrijkomende dekgronden worden afgevoerd naar de primaire locatie.

3 Rapportering uit de structuren

3.1 Bekkenbestuur

Volgens het Decreet Integraal Waterbeleid (artikel 27 § 2) heeft het bekkenbestuur tot taak een advies uit te brengen over:

5° een advies uit te brengen over de waterbeleidsnota;

6° een advies uit te brengen over de in artikel 37, § 1, bedoelde documenten[1];

7° een advies uit te brengen aan de overheden die bevoegd zijn voor het vaststellen ervan over:

- a) ontwerpen van investeringsprogramma's en ontwerpen van technische plannen met een rechtstreekse invloed op de watersystemen;
- b) ontwerpen van investeringsprogramma's en ontwerpen van technische plannen inzake openbare rioleringen en groot- en kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties;

9° een advies uit te brengen over alle andere onderwerpen die worden voorgelegd door de Vlaamse regering.

Het advies heeft hoofdzakelijk tot doel om de uitvoering van het integraal waterbeleid op bekkenniveau te bewaken, om de investeringsprioriteiten te identificeren op basis van de bekkenbeheerplannen en om de afstemming tussen bekkens te garanderen.

Voor 2012 zijn binnen het bekkenbestuur van het Maasbekken de volgende adviezen uitgebracht:

- **Optimalisatieprogramma**

Op het bekkenbestuur van het Maasbekken van 19/04/2012 werd het optimalisatieprogramma 2014-2018 van de VMM voor de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur geadviseerd waarin aan de VMM werd gevraagd om bij de selectie van projecten voor opname in het (op te dragen gedeelte van het) OP rekening te houden met de hieronder voorgestelde prioritering.

Deze prioritering vloeit voort uit een toetsing van de projecten aan het bekkenbeheerplan in combinatie met een toetsing van de milieu-impact gevolgd door een pragmatische toetsing van de projecten volgens een methodiek gehanteerd in alle bekkens.

Gelet op de reeds verregaande invulling van het OP2014 ingevolge de budgetproblematiek – werd voor de opmaak van het optimalisatieprogramma 2014-2018 een afgeslankte procedure gehanteerd, waarin enkel werd gefocust op het invullen van het nog resterende budget voor het programmajaar 2014. Dit betrof een éénmalige aanpak.
Voor het nog resterende budget werd door de afdeling Ecologisch Toezicht in mei 2012 een voorstel van invulling opgemaakt. Dit voorstel bevat alle projecten die mogelijks in aanmerking komen om het nog resterende OP2014-budget in te vullen.
Deze ontwerplijst voor OP2014 werd vervolgens aan het CIW-secretariaat / de bekkensecretariaten overgemaakt met het oog op (beperkte) advisering door de bekkenbesturen. De voorgestelde lijst omvatte voor het Maasbekken 4 projecten waarvan 1 gecombineerd project met een gemeentelijk aandeel bij het Aquafin-project en waarvoor het technisch plan reeds is goedgekeurd, én drie nieuw op te dragen projecten.

[1] Art. 37 § 1 verwijst naar de documenten mbt Stroomgebiedbeheerplan

Tabel 2: Rangorde Van de projecten binnen de projectenkorf

Project-nummer	Project-omschrijving	Zuiverings-gebied	Raming kostprijs	Type project	Rangorde
22153G	Aanleg RWA streng Venlosesteenweg en bouwen van overstort Van	Neeroeteren	927.209	RWA streng	**Status: reeds goedgekeurd TP**
22934	Optimalisatie PS + PL Grote Baan en saneren overstorten (Meeuwen-	Bree	681.839,00	optimalisatie	**7,5**
22646	Afkoppelingen parasitair debiet Opgrimbie - Fase 3 - Weg naar Zutendaal.	Maasmechelen	849.020,51	optimalisatie project /afkoppeling	**6**
22627	Collector Steenweg op Weelde (Merksplas)	Merksplas	1.716.351,38	collector	**5.25**

Daarnaast deed het bekkenbestuur zoals ieder jaar een warme oproep aan alle betrokkenen (VMM, Aquafin, bekkenstructuren) om, ter voorbereiding van de volgende adviserings- en opmaakcyclus van het OP, een jaar lang actief te zoeken naar potentiële bovengemeentelijke projecten binnen prioritaire gebieden/waterlopen:

1) de waterlopen die de goede toestand moeten kunnen halen tegen 2015 en waarvoor via het stroomgebiedbeheerplan Maas geen termijnverlenging wordt aangevraagd: Abeek en Warmbeek.

2) in het BBP als prioritair aangeduide waterlopen voor de sanering van huishoudelijke restlozingen: de Voer, Itterbeek, Abeek, Bosbeek en Kleine Aa/Weerijs en hierbij aansluitend de waterlopen op de later aangevulde lijst met prioritair te onderzoeken waterbodems voor sanering, o.a. de Veldhouwerbeek.

3) de waterlopen met een (zeer) goede structuurkwaliteit en potentie maar waar nog belangrijke inspanningen naar waterkwaliteit nodig zijn: Mark, Merkske en Bosbeek.

- **Technische Plannen van Aquafin**

Gezien de adviesfrequentie van de TP en gezien het bekkenbestuur slechts 2 (tot 3) keer per jaar samenkomt, werd het bekkensecretariaat gemandateerd om de advisering uit te voeren van de technische plannen van Aquafin. Het bekkensecretariaat bereidt deze adviezen voor in overleg met het ambtelijk bekkenoverleg.

Er werden in 2012 5 technische plannen geadviseerd door het ambtelijk bekkenoverleg:

Tabel 3: Geadviseerde technische plannen van Aquafin in 2012

Projectnr.	Projectomschrijving	Gemeente	Datum en advies ABO
22.604	Optimaliseren overstorten collector Bosbeek fase 1	As	20/02/2012: Voorlopig ongunstig
22.630	Collector Oud Gooreind	Wuustwezel	20/02/2012: Voorlopig ongunstig
22.636	Optimalisatie overstorten Kattenbos, Eind & Beemdstraat	Lommel	20/02/2012: Voorwaardelijk gunstig
22.657	Collector Hoogstraatsesteenweg - Kleine Gammel	Rijkevorsel	20/02/2012: Voorwaardelijk gunstig
22.611	Collector Meerselse Bergen	Hoogstraten	23/08/2012: Voorwaardelijk gunstig

Het louter optrekken van de overstortdrempels in project 22604 werd door het ABO ongunstig geadviseerd. Het ABO vroeg om de noodzaak en de haalbaarheid van een door verschillende instanties gevraagd bergingsbekken te onderzoeken, alsook de overstortwerking na volledige opwaartse afkoppeling en risico-analyse inzake wateroverlast bij een 20jarige bui. Gelet op het bijkomend onderzoek en overleg dat dient verricht te worden is het opportuun om dit technisch plan ten gepasten tijde opnieuw op het ABO Maasbekken te agenderen.

Hoewel in het voorontwerp van project 22630 infiltratievoorzieningen werden voorzien werd gevraagd om de mogelijkheden voor het behoud van een gedeelte van de grachten / de aanleg van nieuwe grachten, meer in detail te onderzoeken en opnieuw aan het ABO voor te leggen.

- **Investeringsprogramma's waterbeheerders**

Op 27/06/2012 werden door het bekkenbestuur de investeringsprogramma's van de volgende waterbeheerders geadviseerd:

- VMM, Afdeling Operationeel Waterbeheer
- nv De Scheepvaart:
- Provincie Antwerpen
- Provincie Limburg
- Pidpa
- VMW
- Watering de Dommelvallei

Het bekkenbestuur adviseerde daarnaast nogmaals om de acties ter ondersteuning van de speerpuntgebieden en in het kader van hoogwaterbescherming, die nog niet zijn opgenomen op het IP prioritair aan te pakken.

- Aan de betrokken waterbeheerders binnen de speerpuntgebieden (in eerste instantie VMM en nv De Scheepvaart maar ook provinciebesturen en wateringen die waterlichamen beheren stroomopwaarts speerpuntgebieden) wordt gevraagd om de komende jaren de nodige prioriteit te geven aan investeringen die leiden tot een verbetering van de waterkwaliteit en biologische toestand van deze waterlichamen tegen 2015 in het kader van de beoogde doelstellingen van de KRW.
- Het bekkenbestuur vraagt aan VMM-AOW, nv de Scheepvaart, de provinciebesturen en de wateringen om verder werk te maken van de actiepunten naar aanleiding van de wateroverlast van november 2010. Belangrijke waterlopen zijn in dit opzicht oa. de Bosbeek/Witbeek en de Voer.

- **Signaalgebieden**

Op het bekkenbestuur van 19/4/2012 werden 3 signaalgebieden voorgesteld en besproken

- MAA_04: WUG Vondersbroek (Overpelt, Neerpelt)
- MAA_05: WUG Donkerstraat (Overpelt, Neerpelt)
- MAA_06: WUG Boelenstraat-De Riet (Overpelt)
- Op het bekkenbestuur van 27/6/2012 werd 1 signaalgebied behandeld:

- MAA_01: WUG Geenhofloop (Wuustwezel)

Meer gedetailleerde informatie vindt u onder hoofdstuk 2.2

3.2 Bekkenraad

De vergadering van de bekkenraad vond plaats op 10/04/2012 **bij Steengoed projecten cvba / Belbag vzw. Op de agenda stond** de goedkeuring van het bekkenvoortgangsrapport 2012 volgens artikel 29 §2 van het decreet integraal waterbeleid. Het werd gunstig geadviseerd zonder bijkomende opmerkingen.

Daarnaast stonden ook de advisering van de signaalgebieden in behandeling (MAA_01, MAA_04, MAA_05, MAA_06), zoals vastgelegd in de goedgekeurde procedure voor de behandeling van signaalgebieden door de CIW.

Daarnaast werd het maatschappelijk project Elerweerd door Belbag vzw toegelicht.

3.3 Ambtelijk bekkenoverleg en permanente kern bekkensecretariaat

Het ambtelijk bekkenoverleg vergaderde op 20/02/2012, 29/03/2012, 21/06/2012, 23/08/2012, 10/09/2012, 17/10/2012, 18/10/2012, 10/12/2012 en 13/12/2012.

In de mate van het mogelijke werden de ABO's met gelijkaardige agenda in zowel Antwerpen als Hasselt georganiseerd maar met telkens een gebiedspecifieke invulling, teneinde tegemoet te komen aan de uitgestrektheid van het Maasbekken.

Een belangrijk wederkerende agendapunt vanaf de tweede helft van 2012 was de opmaak van de gebiedspecifieke visie voor het bekkenspecifieke deel van het volgende stroomgebiedbeheerplan voor de Maas (2016-2021). Naar aanleiding hiervan werden er toelichtingen gegeven op het ABO door Agentschap Natuur en Bos, Afdeling Duurzame landbouwontwikkeling (departement Landbouw en Visserij) en de drinkwatersector om telkens de huidige en toekomstige projecten alsook de knelpunten en aandachtspunten vanuit de verschillende instanties te kennen.

Daarnaast werden ook alle punten die op het bekkenbestuur werden voorgelegd voorbereid (toetsing 4 signaalgebieden, advisering investeringsprogramma's van de waterbeheerders, advisering optimalisatieprogramma 2014-2018, ontwerp bekkenvoortgangsrapport 2011, afstemming grensoverschrijdend overleg). Het ABO adviseerde ook 5 technische plannen van Aquafin in 2012.

Er waren ook bijkomende informatieve toelichtingen door het Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting over de waterkwaliteitsgroepen opgericht rond overschrijdende MAP meetpunten in Limburg (21/6/2012) en Antwerpen (10/12/2012).

Tot slot werd het engagement in het ABO aangegaan om gebiedsgericht voor het afstroomgebied van de Warmbeek (speerpuntgebied) te onderzoeken hoe verdere nutriënteninspoeling vanuit de landbouwsector naar de waterlopen kan vermeden worden voor het halen van de KRW doelen. (13/12/2012)

3.4 Waterschappen

3.4.1 Waterschap Mark & Weerijs

De stuurgroep van het waterschap is éénmaal samengekomen op **11 juni 2012**.

Agenda:

- Toelichting over het wijzigingsdecreet integraal waterbeleid dat op politiek niveau wordt voorbereid. Tijdens dit agendapunt kwam ook de interne staatshervorming (doorbraak 63) aan bod. Aan de lokale besturen werd op de vergadering gevraagd hoe zij de voorbije legislatuur ervaren hebben op vlak van integraal waterbeleid en hoe zij in de toekomst wensen betrokken te blijven.
- Toelichting over de meerwaarde van wadi's.
- Toelichting Waterschap Brabantse Delta over hun manier van optreden in geval van calamiteiten. Gezien het grensoverschrijdend karakter van vele waterlopen in de Noorderkempen stelden zij een éénmalige informatie uitwisseling en het opstellen van een gezamenlijke contactadressenlijst voor.
- Er werd een stand van zaken gegeven over de zuiveringstoestand van de strafinstelling Wortel Kolonie in Hoogstraten. In 2013 zal er werk worden gemaakt van de waterzuivering in dat gebied.

Opvolging meerwaardeprojecten onder de vleugels van de waterschappen

Door het structurele overleg binnen het waterschap kwam aan het licht dat verschillende projecten struikelen over de complexiteit en het groot aantal betrokken actoren. Met goedkeuring van de stuurgroep werden daarom een aantal ad-hoc werkgroepen opgericht en verdergezet voor de realisatie van zulke meerwaardeprojecten. Deze werkgroepen worden gecoördineerd en voorgezeten door het waterschapssecretariaat. Het betreft de volgende ad hoc werkgroepen:

- *Beheer van de Aa tot Ravels:* Overleg tussen de provinciale waterbeheerder, de gemeente Ravels, de landbouwsector en de VLM om knelpunten bij het beheer van de waterloop op te losse
- *Overleg Grenswaterlopen Ravels:* Het Waterschap De Dommel, de gemeente Ravels en dienst Integraal Waterbeleid van de provincie Antwerpen hebben overleg gepleegd en een terreinbezoek gedaan naar aanleiding van een aantal knelpunten met betrekking tot wateroverlast langsheen de grens. Een aantal afspraken naar beheer werden gemaakt.
- *Grensoverschrijdende aanpak vismigratieknelpunt Pools Heining – Heerlese loop*: Dit gezamenlijk initiatief van het Waterschap Brabantse Delta, provincie Antwerpen en de Watering Beneden Mark beoogd een stuw vismigreerbaar te maken door een beekbodemverhoging. Een ontwerp is opgemaakt. Voor de verschillende betrokken overheden is een informatievergadering met terreinbezoek georganiseerd
- *Waterconserveringsproject te Brecht, Essen, Kalmthout en Wuustwezel*: Een 32-tal locaties zijn geselecteerd voor het plaatsen van regelbare stuwtjes op perceelsgrachten in landbouwgebied. Op die manier kan ook de landbouwsector haar bijdrage leveren aan het voorkomen van verdroging bovenstrooms en het vermijden van wateroverlast benedenstrooms. De uitvoering heeft plaats in 2013. Het investeringsproject wordt gesubsidieerd door de dienst Integraal Waterbeleid van de provincie Antwerpen en via PDPO II As 2.

3.4.2 Waterschap Dommel en Warmbeek

De stuurgroep van het waterschap is éénmaal samengekomen op **4 april 2012** te Overpelt

Agenda:

- Toelichting door Waterschap De Dommel (Nederland)
- Bekkenvoortgangsrapport 2011
- Draaiboek nieuwe stroomgebiedbeheerplannen
- Integraal Waterbeheer in de gemeente Overpelt
- Modellering en scenarioanalyse Dommel
- Toetsing signaalgebieden

3.4.3 Waterschap Noordoost-Limburg

Geen samenkomst in 2012

3.4.4 Waterschap Centrale Maasvlakte

Geen samenkomst in 2012

3.4.5 Waterschap Jeker, Heeswater en Voeren

Geen samenkomst in 2012

4 Opstap naar 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen – bekkenspecifiek deel

Naar een vereenvoudigde planning met meer flexibiliteit

De eerste generatie waterbeheerplannen werd gekenmerkt door een gelaagde structuur met stroomgebiedbeheerplannen, bekkenbeheerplannen en deelbekkenbeheerplannen. Het resultaat: meer dan 100 plannen en niet samenvallende openbare onderzoeken.
In een decreetsaanpassing[2], die principieel goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering op 20 juli 2012, wordt de planning in elkaar geschoven. Hierdoor worden de stroomgebiedbeheerplannen aangevuld met bekkenspecifieke delen (die de bekken en -deelbekkenbeheerplannen vervangen) en grondwatersysteemspecifieke delen.

Hiermee gaat Vlaanderen voor duidelijkere processen, minder planlast en een betere afstemming tussen de verschillende niveaus van het watersysteem.

De overstromingsrisicobeheerplannen zijn onderdeel van de stroomgebiedbeheerplannen

In 2009, bij de omzetting van de Europese Overstromingsrichtlijn, koos Vlaanderen er voor om de ORBP's te integreren in de SGBP's. Dat heeft zo zijn voordelen: een transparant en volwaardig integraal waterbeleid, afgestemde consultatie- en adviesrondes en duidelijkheid voor het publiek. Hiermee komt Vlaanderen expliciet tegemoet aan preambule 17 van de richtlijn die vraagt om de potentiële synergiën bij het opstellen van de SGBP's maximaal te benutten. Hoe Vlaanderen omgaat met preventie, bescherming en paraatheid in relatie tot het risico op overstromingen, vindt u dus in de SGBP's.

Tweede generatie waterbeheerplannen in volle voorbereiding

Een aantal voorbereidende documenten voor de stroomgebiedbeheerplannen werden opgemaakt:

- het **tijdschema en werkprogramma** met de stappen op weg naar de volgende stroomgebiedbeheerplannen en de inspraakmogelijkheden hierbij. Het document geeft ook duiding bij een aantal lopende processen die belangrijk zijn voor de volgende stroomgebiedbeheerplannen, zoals de Europese 'Blueprint to safeguard Europe's waters[3];
- de **waterbeheerkwesties** (geïntegreerd in de waterbeleidsnota) zijn de grote thema's waardoor de Vlaamse wateren het risico lopen de goede toestand niet te halen. De waterbeleidsnota zorgt ook voor afstemming van het waterbeleid met andere beleidsplannen van het Vlaams Gewest, zoals het Milieubeleidsplan, het Mobiliteitsplan en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.
- het kennisgevingsdocument voor de milieubeoordeling van de stroomgebiedbeheerplannen (Milieu Effecten Rapportage - integratiespoor).

Deze documenten liggen in openbaar onderzoek van 19 december 2012 tot 18 juni 2013 in de Vlaamse gemeentehuizen en via www.volvanwater.be.

---

[2] *Het decreet Integraal Waterbeleid van 18 juli 2003 vormt het juridisch kader voor het integraal waterbeleid in Vlaanderen. Het decreet bevat ook de omzetting van de kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn.*

[3] *De 'Blauwdruk ter bescherming van Europa's water' zal de uitvoering en de resultaten van het EU-waterbeleid, alsmede de lacunes en tekortkomingen aangeven. Op basis van deze analyse zal de Blauwdruk acties identificeren om het waterbeleid te versterken en om de voortdurende kwetsbaarheid van het watersysteem aan te pakken..*

Draaiboek voor opmaak stroomgebiedbeheerplannen Schelde en Maas

Gezien heel wat partners betrokken zijn bij de opmaak van de 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen werd door de CIW in zitting van 15/11/2011 het draaiboek voor opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen Schelde en Maas goedgekeurd. Dit draaiboek geeft weer op welke manier (**inhoud & procedure**) de stroomgebiedbeheerplannen dienen opgemaakt te worden.

Deel I van het draaiboek geeft achtergrondinformatie bij het concept van het draaiboek. Het geeft duiding bij de aanpak van de opmaak van het draaiboek, de randvoorwaarden en uitgangspunten bij het draaiboek, de eindproducten van de stroomgebiedbeheerplannen waarop het draaiboek betrekking heeft en de afstemming van de verschillende planniveaus.

Deel II van het draaiboek beschrijft op welke manier inhoudelijk invulling wordt gegeven aan de stroomgebiedbeheerplannen en het maatregelenprogramma inclusief de bekkenspecifieke delen en de grondwatersysteemspecifieke delen.

Deel III van het draaiboek geeft aan op welke manier het stroomgebiedbeheerplan tot stand dient te komen, het proces dat dient gevolgd te worden. Het tijdspad met de processtappen en bijhorende deadlines worden beschreven alsook de afstemming met de opmaak van de bekkenbarometer en de MER-procedure. Ook de publieke participatie komt hier aan bod.

Het draaiboek is een dynamisch document dat in de loop van de voorbereidingen van de opmaak van de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen nog verder zal evolueren en worden aangevuld.

4.1 Opmaak ontwerp-visie bekkenspecifiek deel tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen

Conform het draaiboek werd in 2012 de aanzet gegeven tot de gebiedsvisie. Deze wordt voorbereid vanuit de bekkenstructuren. De **gebiedsvisie** heeft tot doel beknopt en duidelijk de eigenheid en verwevenheid van het watersysteem van het bekken en de uitdagingen en opportuniteiten van het integraal waterbeleid in het bekken weer te geven.

De gebiedsvisie is opgebouwd uit een deel met algemene visie-elementen voor het bekken en een deel dat de klemtonen beschrijft. Het deel “klemtonen” duidt de speerpuntgebieden en integrale projecten binnen het bekken aan. Indien dit relevant is, worden er nog andere klemtonen vermeld.

5 Overzicht relevante beleidsbeslissingen en –documenten

Code van goede praktijk voor het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van rioleringssystemen

Op 20 augustus 2012 keurde minister J. SCHAUVLIEGE het ministerieel besluit goed dat de code van goede praktijk voor het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van rioleringssystemen vaststelt. De code moet ervoor zorgen dat de verschillende onderdelen van het rioleringssysteem consistent ontworpen, op elkaar afgestemd en beheerd worden. De oude code dateert van 1996 en was aan herziening toe, onder meer om de verwachte klimaatverandering in rekening te brengen, beter te beschermen tegen wateroverlast en de laatste stand van techniek te vertalen. De code van goede praktijk kan geraadpleegd worden op http://www.integraalwaterbeleid.be/nl/nieuwsbrief/nieuws/nieuwe-code-van-goede-praktijk-voor-rioleringssystemen.

Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen

Op 4 mei 2012 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan het Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, als basis voor discussie, consultatie en participatie. Dit beleidsplan formuleert een beleidsvisie op de lange termijnontwikkeling van de Vlaamse ruimte, maar wordt tevens gezien als een instrument voor een strategisch en realisatiegericht ruimtelijk beleid.

In de beslissing van 4 mei 2012 gelastte de Vlaamse Regering de Vlaamse minister bevoegd voor ruimtelijke ordening met het opstarten van trajecten voor de uitwerking van vier korte termijnacties die een signaalfunctie hebben voor de vernieuwing in het vooropgestelde beleid. Dit moet plaatsvinden in samenwerking met de bevoegde collega's, naargelang het onderwerp van de korte termijnactie.

Eén van de vier korte termijnacties is: "*Maatregelen nemen voor gebieden met harde bestemming met hoog overstromingsrisico of essentiële infiltratiefunctie – intensifiëring werking "signaalgebieden" en garanderen doorwerking;"*

In de loop van 2013 zal in samenwerking met de verschillende betrokken instanties verder gevolg gegeven worden aan de uitwerking van deze korte termijnactie. Hiervoor werd op de CIW van 6 december 2012 ook de CIW adhoc subwerkgroep Veerkrachtige Ruimte voor Water opgericht onder voorzitterschap van Ruimte Vlaanderen.

Eerste rapportering over de opvolging van de acties uit de globale evaluatie overstromingen 2010 en de resolutie wateroverlast

Bij de goedkeuring van het globale evaluatierapport overstromingen n.a.v. de wateroverlast van eind 2010, besliste de CIW om jaarlijks te rapporteren over de uitvoering van de acties van het evaluatierapport. De acties uit het globale evaluatierapport en de resolutie wateroverlast van het Vlaams Parlement stemmen in grote mate overeen met elkaar. Om op een efficiënte manier te werken, worden de opvolging van de uitvoering van de resolutie en die van de evaluatie van de CIW gecoördineerd aangepakt en op elkaar afgestemd. U kunt het document raadplegen op http://www.integraalwaterbeleid.be/nl/nieuwsbrief/over-ciw/opdrachten-ciw/evaluatie-overstromingen/rapportering-overstromingen/Opvolg_GEOS_Resolutie_juli_2012.pdf/view

Plan van aanpak om nieuwe laagstamplantages in winterbed van de Maas te vermijden

De CIW gaf haar goedkeuring aan een plan van aanpak om de aanplanting van nieuwe laagstamplantages in het winterbed van de Maas te vermijden op plaatsen waar opstuwing voor een hoger risico op wateroverlast kan zorgen. Het plan van aanpak geeft uitvoering aan actie 54 van het Globale Evaluatierapport Overstromingen van november 2010.

Het winterbed van de Gemeenschappelijke Maas is veelal natuur- of landbouwgebied. Op sommige plaatsen zijn laagstamplantages aangeplant. Laagstamplantages, maar ook bossen en houtwallen kunnen de waterafvoer remmen en voor een hoger overstromingsrisico zorgen.

nv De Scheepvaart zal een gebiedsdekkende risico-evaluatie uitvoeren van het effect van opstuwende elementen. In de zones die uit de analyse risicovol blijken te zijn, zullen nieuwe laagstamplantages vermeden worden. Oplossingen zullen in eerste instantie gezocht worden via overeenkomsten die in overleg tot stand komen. Ook via de pachtwetgeving en de daarin voorziene advisering voor laagstamplantages door de tuinbouwkundige van de streek, kunnen nieuwe plantages in de meest risicovolle zones voorkomen worden. Hiertoe stelt het departement Landbouw en Visserij in overleg met nv De Scheepvaart een beoordelingskader op waarop het advies van de tuinbouwkundige van de streek onder meer gebaseerd zal zijn.

Gemaakte afspraken zullen via de bekkenstructuren opgevolgd worden.

6 Aanbevelingen

1) Handhaving als het sluitstuk van een goed beleid.

Om de waterkwaliteit van onze waterlopen te beschermen zijn reeds verschillende regels in allerhande wetgeving ingebouwd. Denk maar aan regelgeving omtrent de milieuvergunning, het rioleringsstelsel of de te respecteren afstand tot de waterlopen bij bemesting of pesticidengebruik. Voor het correct naleven van deze regels is in aanvulling op het sensibilisatie- en stimuleringsbeleid, een effectieve en efficiënte handhaving nodig. Een uitgekiend handhavingsbeleid kan kostenefficiënt zijn, treft enkel de overtreders en vermijdt allerhande juridische procedures of bijkomende acties ter bescherming van de waterkwaliteit.

Specifiek voor het Maasbekken hebben de waterlopen te kampen met eutrofiëring waarvoor de grootste druk afkomstig uit de landbouwsector. Om de inspoeling van nutriënten in waterlopen te reduceren kan in de eerste plaats ingezet worden op de handhaving van de afstandsregels die zowel in het decreet IWB als in het mestdecreet zijn opgenomen. Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor Vlaamse Landmaatschappij en Mestbank, maar evenzeer voor andere betrokkenen zoals waterbeheerders, Milieu-inspectie, de gemeenten, lokale politie. Op terrein is echter vaak niet duidelijk waar de bevoegdheden liggen voor milieuhandhaving. Duidelijke afspraken en procedures omtrent bevoegdheid, meldingen of normoverschrijdingen bij metingen van waterkwaliteit, verder te volgen maatregelen en afhandeling van concrete acties dienen kenbaar gemaakt te worden onder alle betrokkenen. Ook de landbouwadministratie en -sector zijn vragende partij voor een effectieve handhaving van de milieuwetgeving.

Bovendien kan in deze discussie de afweging gemaakt worden tussen de onkosten van bijkomende ruimingen en verminderde waarden van de ecosysteemdiensten ten gevolge van het niet naleven van huidige wetgeving versus de financiering van blauwgroene diensten die in principe dienen verder te gaan dat de huidige juridische verplichtingen.

Het bekkenbestuur van het Maasbekken vraagt aan de CIW en haar partners om een voorstel (protocol) uit te werken en kenbaar te maken met het oog op een efficiënte handhaving van de bestaande regelgeving en dus de bescherming van de watersysteem. Hierbij moeten taakverdeling en procedures voor alle partijen duidelijk zijn, zodat milieuhandhaving voor ons watersysteem effectief wordt. De mogelijke tekorten in de handhaving moeten worden geïnventariseerd en geremedieerd. Door de bestaande verplichtingen beter te laten respecteren, kan de nood aan bijkomende maatregelen wellicht beperkt worden. Dit kan leiden tot een win-winsituatie voor zowel de aangelanden als de waterbeheerder.

Harmonisatie van mestbalans met mestdecreet en DIWB

Het bekkenbestuur wijst in deze problematiek eveneens op de discrepantie tussen de bepalingen in het decreet Integraal Waterbeleid (DIWB) en het Mestdecreet enerzijds en de aangifte in de mestbank anderzijds. Het DIWB en het Mestdecreet stellen dat elke vorm van bemesting (uitgezonderd door rechtstreeks uitscheiding) verboden is tot op vijf meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van een oppervlaktewaterlichaam. Deze zone wordt wel echter mee in rekening gebracht in de mestbalans van landbouwbedrijven. Het bekkenbestuur van het Maasbekken dringt aan op een harmonisatie hieromtrent. Deze tegenstrijdigheid heeft bovendien tot gevolg dat wanneer een landbouwer een beheerovereenkomst voor een perceelsrand van 6m langs een waterloop wil afsluiten (dus slechts 1m breder dan de wettelijke niet bemestbare zone van 5m) hij plots een rand van 6m verliest in bemestbare oppervlakte. Dit verhoogt de drempel tot vrijwillige beheersovereenkomsten.

2) Speerpuntgebieden in actie!

Op 8 oktober 2010 stelde de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas en het bijhorende maatregelenprogramma vast. Gezien de budgettaire middelen wil Vlaanderen hierin maximaal inzetten op de aangeduide speerpuntgebieden waarvan er twee in het Maasbekken gelegen zijn voor het halen van de goede ecologische toestand op korte termijn: voor Abeek en

Warmbeek werd geen termijnverlenging bij Europa aangevraagd en bijgevolg dienen deze waterlichamen tl in 2015 de doelen van de KRW te halen. Het bekkenbestuur van het Maasbekken hecht hieraan dan ook veel belang, maar is gezien de timing ongerust over de tot nu toe behaalde resultaten. Voor deze gebieden ontbreekt echter de voortgang door absenteïsme van enerzijds een gecoördineerde werking en anderzijds de nodige budgetten. Om te voldoen aan de vooropgestelde doelstellingen zullen de budgetten en middelen op zeer korte termijn moeten vrijgemaakt worden en vervolgens efficiënt en gericht ingezet moeten worden. Het bekkenbestuur Maasbekken vraagt aan minister Schauvliege, de CIW, de waterbeheerders en andere actoren om constructief mee te werken en de nodige inspanningen te leveren teneinde de speerpuntgebieden geen dode letter te laten blijven.

3) Grensoverschrijdend overleg omtrent waterkwaliteit

Het bekkenbestuur van het Maasbekken waarschuwt voor een te lakse houding vanuit Vlaanderen bij waterlopen die grensoverschrijdend gevoed worden voor het halen van de KRW doelen in Vlaanderen. In het Maasbekken betreft dit o.a. Gemeenschappelijke Maas, Berwijn en Jeker. Specifiek worden Maas en Berwijn momenteel niet als speerpuntgebieden gesuggereerd voor de tweede plancyclus, hoewel deze waterlopen wel degelijk de potentie hebben een speerpuntgebied te zijn: biologische parameters scoren reeds behoorlijk goed, geen vismigratieknelpunten meer, voldoende structuur (en herstel mogelijk), win win met IHD. Om effectief als Vlaamse speerpuntgebied in aanmerking te komen (i.e. efficiënte inzet Vlaamse middelen voor halen KRW doelen) dienen inspanningen naar waterkwaliteit eerst in Wallonië (en Frankrijk) te gebeuren. Het bekkenbestuur vraagt dat vanuit Vlaanderen (regeringsniveau, CIW, IMC…) hier de nodige initiatieven worden genomen om deze waterkwaliteitsproblematiek met het Waals Gewest (en Frankrijk) aan te kaarten i.k.v. de Europese verplichtingen. Indien de waterkwaliteit opwaarts Vlaanderen niet verder verbetert, komen deze waterlopen niet in aanmerking voor het halen van de KRW doelen. Een belangrijk uitgangspunt en voorwaarde is dat de Waalse stroomgebiedbeheerplannen minstens even strenge basiskwaliteitsnormen opleggen voor deze grensoverschrijdende waterlopen. Gezien de huidige opmaak van de Waalse stroomgebiedbeheerplannen is deze eis bijzonder dringend.

4) Herwaardering grachten

In het kader van de advisering van de Technische Plannen binnen het ambtelijk bekkenoverleg, werd meermaals gediscussieerd over de grachten- en infiltratieproblematiek, én het gebrek aan mogelijkheden en middelen om in het buitengebied bij wegenis- en rioleringswerken de wegbermen en grachten te behouden en/of te herwaarderen. Bij de (her)aanleg van openbaar domein dienen in de eerste plaats zoveel mogelijk onverharde randzones gecreëerd of minstens bewaard te worden voor infiltratie. De huidige natuurlijke infiltratiezones via wegbermen en de grachten voor buffering verdwijnen nu vaak bij rioleringswerken waardoor het regenwater wordt afgevoerd naar de waterlopen.. Infiltratie is nochtans de eerste stap, gevolgd door het bufferen in grachten. Door verhoogde infiltratie zijn ook minder groter buffervolumes nodig. Bovendien hebben deze zones tussen weg en gracht een positief effect op zowel grondwaterkwantiteit als de waterkwaliteit door de afbraakprocessen die plaatsvinden in de bovenste bodemlagen (zelfzuiverend effect).

Het bekkenbestuur wenst erop te wijzen dat deze maatregelen een uitermate belangrijk element zijn in de drietrapsstrategie ‘vasthouden-bergen-afvoeren’ en vraagt dat bij heraanleg van openbare domeinen hier effectief rekening mee wordt gehouden. Deze problematiek zal in het kader van de klimaatverandering én de toenemende verharding in Vlaanderen in de toekomst relevanter worden.

Bijlage 1: tabel overzicht acties bekkenbeheerplan

De tabel toegevoegd als bijlage 1 bevat het overzicht van de stand van zaken van de uitvoering van alle acties van het bekkenbeheerplan en de acties gekoppeld aan de speerpuntgebieden van het stroomgebiedbeheerplan voor de Maas. Voor iedere actie wordt een welbepaalde fase weergegeven: stil (=nog niet aangevat), haalbaarheidsfase, studiefase, uitvoeringsfase, uitgevoerd, stilgelegd (na aanvang van de actie) en stopgezet (definitief afgevoerde actie). Er wordt voor deze fasen met dezelfde kleuren gewerkt als in figuur 1.

De fase van de acties die het afgelopen jaar van status is veranderd, is in de bijlage in het '**vet**' weergegeven. Zo vallen de acties met statusverandering in 2012 meteen op. Sinds 2011 is er voor de acties van het bekkenbeheerplan een extra kolom toegevoegd in de tabel: de laatste kolom verwijst naar de nummering.

Actienr	Titel	Situering	Initiatiefnemer/ met uitvoering belast	P	Raming (€)	Planning Start	Planning Einde	Status (fase)	Toelichting
Acties speerpuntgebieden SGBP									
VL05_133: Abeek									
SGBP_11-BVR10_1	Aanleg van bufferstroken van 6m breedte op akkers langsheen waterlopen	stroomgebied Abeek	divers					stil	
SGBP_11-BVR10_2	Sanering van de resterende vismigratieknelpunten vanuit de Maas naar de bovenloop van de Abeek.	Kinrooi, Bree, Bocholt	VMM		50.000			SF	Deze actie is deels vervolg op A103, waarvoor modellering nog moet uitgewerkt worden
SGBP_11-BVR10_3	Het realiseren van de verbinding Abeek – Lossing naar de Maas (oorspronkelijke bedding).	Abeek, Kinrooi	VMM					**HF**	hangt samen met A103 en SGBP_11-BVR10-2
SGBP_11-BVR10_4	Herstel van de structuurkwaliteit in Natura 2000-gebied	SBZ langsheen Abeek	VMM, ANB					SF	wordt eveneens ikv opmaak IDH rapport 23 bekeken
VL05_147: Warmbeek									
SGBP_11-BVR10_5	Aanleg van bufferstroken van 6m breedte op akkers langsheen waterlopen	stroomgebied Warmbeek	divers					stil	In 2012 werd op het ambtelijk overleg het engagement aangegaan om een werkgroep voor de Warmbeek op te richten om te bekijken hoe eutrofiëring kan tegengegaan worden
SGBP_11-BVR10_6	Studie en sanering van overstorten op de Warmbeek	stroomgebied Warmbeek	VMM, Aquafin					UF	Deze studie werd begin 2013 afgerond. Concrete projecten worden nu gedefinieerd
SGBP_11-BVR10_7	Sanering vismigratieknelpunt op de Warmbeek ter hoogte van de watermolen 't Mulke	Achel	VMM		200.000	2011	2013	SF	ontwerpfase. In 2011 werd grondverwerving afgerond. Defintief ontwerp en uitvoering hangt samen met hermeanderingsproject Achelse Kluis
SGBP_11-BVR10_8	Uitvoering hermeanderingsproject langs de Warmbeek, stroomopwaarts de Achelse Kluis	Hamont-Achel	VMM			2011		SF	Grondverwerving dient ism Stad Hamont Achel nog te gebeuren. Begin 2013 werd hiervoor nieuw overleg opgestart. Zie A8
VL05_142 Maas I, VL05_143 Maas II, VL05_144 Maas III en VL05_151 Albertkanaal									
SGBP_11-BVR10_9	Uitwerken van laagwaterscenario's voor waterlopen (van een bepaalde categorie): toepassen van laagwaterscenario's	Maas, Albertkanaal	nv De Scheepvaart			doorlopend			zie A109

Actienr	Titel	Situering	Initiatiefnemer/ met uitvoering belast	P	Raming (€)	Planning Start	Planning Einde	Status (fase)	Toelichting
VL05_142 Maas I, VL05_143 Maas II en VL05_144 Maas III									
SGBP_11-BVR10_10	Maatregelen in functie van klimaatwijziging	gemeenschappelijke Maas	nv De Scheepvaart					UF	Naast ruimte voor water creëren en vernauwing van het zomerbed (zie A10-A17) omvat dit ook de installatie van pompen aan de sluizen van het Albertkanaal, gezien het kanaal gevoed wordt met Maaswater (zie A2.1.8, A42 en A27
SGBP_11-BVR10_11	Investeringsprojecten en concrete acties om wateroverlast te voorkomen	Lanaken, Maasmechelen, Dilsen-Stokkem, Maaseik, Kinrooi	nv De Scheepvaart			2008-1	2013-2	UF	Creeëren van ruimte voor water in het winterbed van de Maas: zie acties: A10-A16. Nieuwe projecten worden voorbereid
SGBP_11-BVR10_12	Ecologisch herstel door de ophef van migratieknelpunten voor vissen, terrestrische en semi-terrestrische soorten	Lanaken, Maasmechelen, Dilsen-Stokkem, Maaseik, Kinrooi	nv De Scheepvaart					**UIT**	De beekmondingen van de Vrietselbeek en de Kogbeek werden in 2012 visoptrekbaar gemaakt.
VL05_160 : kanaal Dessel-Turnhout-Schoten									
SGBP_11-BVR10_13	Wegwerken van de ruimingsachterstand en duurzaam ruimen van sediment	kanaal Dessel-Turnhout-Schoten	nv De Scheepvaart			2008-1	2012	UF	De baggerwerken op het volledige kanaal DTS zijn aanbesteed en in uitvoering
Acties Bekkenbeheerplan Maasbekken *(BBP 11)*									
A1	Evaluatie naar effectief huidig bodemgebruik (en mogelijke alternatieven mb.t. bestemming) voor een aantal zones gelegen in actueel of in potentieel waterbergingsgebied of in waterconserveringsgebied.	Maasbekken	bekkensecretariaat	P 1.4		2009	2013	UF	De procedure is lopende en in 2012 werden 4 gebieden behandeld en goedgekeurd door het bekkenbestuur Maasbekken, waarmee alle gebieden uit de eerste selectie werden afgerond. zie hoofdstuk 2.2.1 voor meer info. Een nieuwe selectie voor een volgende ronde dient nu opgemaakt te worden
A2	Aanduiden en inrichten van een overstromingsgebied langs de Jeker te Lauw	Tongeren: Lauw	VMM	P 0		2008	2010	**UIT**	**Svz**: het overstromingsgebied is sinds 2011 operationeel

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A3	Aanduiden van een overstromingsgebied langs de Bosbeek afwaarts Opoeteren en het wegwerken van het vismigratieknelpunt t.h.v. de Volmolen	Opoeteren	VMM	P 2	800.000			**UIT**	Deze analyse werd in 2012 afgerond en de resultaten worden in 2013, na afronding van de analyses in gans Vlaanderen, kenbaar gemaakt
A4	Aanduiden en inrichten van overstromingsgebieden langs de Voer	Voeren	VMM	P 2	400.000	2012		SF	ontwerp onheffingsdossier MER + passende beoordeling werd voorbereid, nog geen akkoord over tekst, aanpassing ifv IHD is noodzakelijk. Actie wordt opnieuw bekeken in 2013. Grensoverschrijdende modellering loopt ikv project Aquadra
A5	Onderzoek naar de hydraulische effecten en mogelijkheden van een overstromingsgebied langs de Dommel opwaarts de Wedelse Molen	Kleine-Brogel, Overpelt	VMM	P 1.4				**UIT**	Deze analyse werd in 2012 afgerond en de resultaten worden in 2013, na afronding van de analyses in gans Vlaanderen, kenbaar gemaakt
A6	Meanderingsproject langs de Dommel ter hoogte van Neerhoksent	Peer (Kleine-Brogel)	VMM	P 1.2	200.000			HF	hangt samen met A5
A7	Structuurherstel langs de Dommel stroomafwaarts van Neerhoksent (als onderdeel van actie 5)	Peer (Kleine-Brogel), Overpelt	VMM	P 1.2	150.000			HF	hangt samen met A5
A8	Onderzoek naar de mogelijkheid van een hermeanderingsproject langs de Warmbeek stroomopwaarts de Achelse Kluis	Hamont-Achel	VMM	P 0		2011		SF	grondverwerving dient nog te gebeuren. Begin 2013 werd nieuw overleg hiervoor opgestart.
A9	Structuurherstel en hermeandering langs de Mark	Hoogstraten	VMM	P 1.1	400.000	2008		SF	Geen RUP noodzakelijk. Project in administratieve voorbereiding
A10	Realisatie van een woningvrij winterbed van de Gemeenschappelijke Maas	Gemeenschappelijke Maas	nv De Scheepvaart	P 1.1	1.800.000	**doorlopend**			De verdere uitvoering van de actie (Realisatie van een woningvrij winterbed van de Gemeenschappelijke Maas) hangt af van opportuniteiten waarbij voorkooprecht kan toegepast worden. Realisatie van het project Bichterweerd: werken in 2012 afgerond - Realisatie van het project Elerweerd: werken in deel Koggegreend afgerond in 2012.
A11	Realisatie van het project Negenoord	Dilsen-Stokkem	nv De Scheepvaart	P 1.1	7.800.000	2009-1	2012	UIT	**Svz:** De werken te Negenoord zijn beëindigd; een verbindingsconstructie met de Maas werd voor westelijke plas in 2010-2011 geplaatst

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A12	Realisatie van het project Bichterweerd	Dilsen-Stokkem: Rotem	nv De Scheepvaart	P 1.1	zie A11	2009-1	2013-2	**UIT**	Realisatie van het project Bichterweerd: afgerond in oktober 2012
A13	Realisatie van het project Elerweerd	Dilsen-Stokkem: Elen	nv De Scheepvaart	P 1.1	zie A11	2009-1	2013-2	**UIT**	Realisatie van het project Elerweerd: werken in deel Kogge Greend afgerond in oktober 2012
A14	Realisatie van het project Hochter Bampd	Lanaken	nv De Scheepvaart	P 1.5		2008-1	2011-2	UIT	Afgerond in 2011; **Raming:** project wordt gefinancierd door RWS
A15	Realisatie van het project Herbricht	Lanaken	nv De Scheepvaart	P 1.5		2008-1	2011-2	UIT	Afgerond in 2011; **Raming:** project wordt gefinancierd door RWS
A16	Realisatie van het project Kotem	Maasmechelen: Kotem	nv De Scheepvaart	P 1.5		2008-1	2011-2	UIT	Afgerond in 2011; **Raming:** project wordt gefinancierd door RWS
A17	Aanleg van drempels in het zomerbed van de Gemeenschappelijke Maas	langsheen Maas	nv De Scheepvaart	P 1.5		2008-1	2010	UIT	afgewerkt in 2010
A18	Uitvoeren van noodzakelijke kruidruimingen op de onbevaarbare waterlopen van 1ste categorie in het Maasbekken	Maasbekken	VMM	P 1.1	250.000	doorlopend			**raming**: ook A19 en A106
A19	Uitvoeren van het maaibeheerplan voor de Abeek	Bree, Kinrooi	VMM	P 1.1		doorlopend			**raming**: onderdeel van het onderhoudsbuget voor Maasbekken: 250 000 euro (A18)
A20	Opstellen van een maaibeheerplan voor de Dommel	Neerpelt, Overpelt, Peer	VMM	P 1.4				UIT	**Svz:** maaibeheerplan is opgesteld en wordt uitgevoerd, kosten opgenomen in jaarlijks onderhoudsbudget
A21	Opstellen van een maaibeheerplan voor de Warmbeek	Overpelt, Hamont-Achel	VMM	P 1.4				UIT	**Svz:** maaibeheerplan is opgesteld en wordt uitgevoerd, kosten opgenomen in jaarlijks onderhoudsbudget
A22	Opstellen van een maaibeheerplan voor de Weerijs	Wuustwezel	VMM	P 1.4		doorlopend			er wordt gemaaid naar noodzakelijkheid **raming**: personeelskost
A23	Uitvoeren van noodzakelijke slibruimingen om de afvoercapaciteit van de bevaarbare waterlopen en de waterlopen van 1ste categorie in het Maasbekken te behouden	Maasbekken	nv De scheepvaart en VMM	P 1.1	700 Bosbeek + 400.000 Lossing (aandeel VMM)	doorlopend			Ze werden vooral gepland op locaties waar het sediment de waterafvoer bemoeilijkt. In 2012 werd bijna 125.000 m³ hinderlijk sediment uit de Vlaamse waterlopen verwijderd. In Maasbekken oa. uit Kanaal DTS

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A24	Opmaak van een bagger- en ruimingsplan voor de bevaarbare waterlopen en waterlopen 1ste categorie in het Bekken	Maasbekken	Alle waterbeheerders	P 1.4		doorlopend			**Raming:** interne invulling; **Svz:** Actie heeft betrekking op baggeren en ruimen uit hydraulische noodzaak. Actie wordt in toekomst wellicht gekoppeld aan A75
A25	Onderzoeken of de afvoercapaciteit daadwerkelijk in het gedrang komt ter hoogte van de plaatsen die in de prioriteringsanalyse waterbodems aangeduid werden met een hoge hydraulische ruimingsprioriteit (HRP)	Maasbekken	Alle waterbeheerders	P 1.4		doorlopend			**Raming:** interne invulling; **Svz:** Locaties met hoge Ruimingsprioriteit zijn inderdaad aangeleverd ikv opmaak van het sedimentvangplan. Mogelijk wordt deze actie verder gekoppeld aan A75
A26	Verstevigen van de oevers van het Albertkanaal en de Kempische kanalen	langsheen kanalen	nv De Scheepvaart	P 1.1		**doorlopend**			In Sint Lenaarts starten de werken voor het herstellen van de oeverstabiliteit in 2013.
A27	Baggeren van het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten om een diepgang van minimaal 2,10 m ter verzekeren	kanaal Dessel-Turnhout-Schoten	nv De Scheepvaart	P 1.1		2008-1	2013-2	UF	De baggerwerken op het volledige kanaal DTS zijn aanbesteed en in uitvoering. In 2012 werd het opwaartse gedeelte van het kanaal gebaggerd, in 2013 wordt de sectie St-Lenaarts-Schoten gebaggerd.
A28	Wegwerken van lokale ondieptes in het Albertkanaal en de Kempische kanalen	langsheen kanalen	nv De Scheepvaart	P 1.1	9.000.000	doorlopend			In 2013 wordt er gebaggerd ter hoogte van de brug van Briegden.
A29	Uitbouw van een scheepvaartbegeleidingssysteem op het Albertkanaal	langsheen kanaal	nv De Scheepvaart	P 1.1	5.930.000	2008-1	2013-2	UIT	**raming** vervat in actie BES/2.1.18 en geldt voor planperiode 2008-2013 voor het gehele Albertkanaal; In 2010 werden sluisapplicaties geïnstalleerd op de kleinere kanalen, werd een database aangemaakt voor de synchronisatie va scheepvaartgegevens en werd een nieuwe inningsapplicatie opgestart
A30	Uitwerken van een vlottere bediening van de kunstwerken op het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten	langsheen kanaal	nv De Scheepvaart	P 1.1	1.000.000	2009	2013	UF	raming vervat in actie Nete/A34 en geldt voor planperiode 2008-2013 en hele kanaal DTS; SVZ: project reeds in uitvoering.
A31	Herbouwen van de bruggen over het Albertkanaal binnen het Maasbekken met een vrije hoogte van 9,10 meter.	Riemst, Lanaken	nv De Scheepvaart	P 1.1	150.000.000	**doorlopend**			De verhoging van de brug van Briegden zijn in 2012 afgerond.
A32	Herbouwen van de bruggen over de Zuid-Willemsvaart met een vrije hoogte van 7,10 meter.	langsheen Zuid-Willemsvaart	nv De Scheepvaart	P 1.1	4.000.000	**doorlopend**			De werken aan de brug in Tongerlo werden in 2012 afgerond, de werken aan de brug van Beek zijn in uitvoering.

Actienr	Titel	Situering	Initiatiefnemer/ met uitvoering belast	P	Raming (€)	Planning			Toelichting
						Start	Einde	Status (fase)	
A33	Uitbouwen van watergebonden bedrijvigheid langsheen het Albertkanaal	Riemst, Lanaken	Autonoom Gemeentebedrijf Lanaken en stad Maastricht	P 1.3	15.000.000	doorlopend			Uitvoering van ENA projecten (zie ook acties DEMER A 46 en NETE A 25) ter ontwikkeling van nieuwe watergebonden bedrijventerreinen: Lanaken Europark: multimodale ontsluiting via spoorwegen en kanaal, en een inbreiding (21ha). In uitvoering, vervolg in Interreg IV project: 15 mln euro waarvan 2.4 mln Vlaams Gewest en 2.9 mln in EFRO. Raming aangeleverd door POM-Limburg. nv DS: raming vervat in actie BES/2.1.14 (39 956 723 EUR, raming voor de planperiode 2008-2013, raming voor heel het Albertkanaal)
A34	Uitbreiden van de laad- en losfaciliteiten langs het Albertkanaal	Albertkanaal	nv De Scheepvaart	P 1.1	30.000.000	doorlopend			**Raming** vervat in BBP DEM A47 en geldt voor planperiode 2008-2013 en hele ambtsgebied van nv De Scheepvaart; De precieze locatie is afhankelijk van de vraag van geïnteresseerde bedrijven. SF en UF (uitvoering in functie van vraag klanten)
A35	Uitbouwen van watergebonden bedrijvigheid langsheen het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten	Kanaal DTS	POM Antwerpen	P 2		doorlopend			**TA:** BVR 2009: wijziging initiatiefnemer: oorspronkelijk POM vermeld. **Svz:** nv De Scheepvaart plant dergelijke werken steeds op vraag van lokale bedrijven.
A36	Uitbreiden van de laad- en losfaciliteiten langs de Kempische kanalen	langsheen kanalen	nv De Scheepvaart	P 1.1	30.000.000	doorlopend			**Raming** vervat in BBP DEM A47; geldt voor planperiode 2008-2013 en voor hele ambtsgebied van nv De Scheepvaart); SF en UF (uitvoering in functie van vraag klanten); Actie zal ook na 2013 doorlopen
A37	Onderzoek naar de voorziening van voldoende installaties voor de ontvangst van vast en vloeibare afvalstoffen en de verruiming van wacht- en rustplaatsen voor binnenschepen.	langsheen kanalen	nv De Scheepvaart	P 1.1	2.750.000	2009-1	2013-2	SF	Het afvalbeheersplan voor de Zeevaart is geactiveerd en op 1 januari 2013 ingegaan. Het systeem voor afgifte van olie voor de binnenvaart is in voorbereiding gegaan in 2012, in 2013 wordt dit aanbesteed.

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A38	Verder uitbouwen van de waterfronten langs het kanaal Bocholt-Herentals te Neerpelt en langs de Zuid-Willemsvaart te Maasmechelen	Neerpelt, Maasmechelen	Neerpelt, Maasmechelen	P 3				SF	**Svz**: Het provinciebestuur is bezig met het PRUP, het provinciaal RUP ter afbakening van het klein stedelijk gebied Neerpelt-Overpelt. Het gemeentebestuur is momenteel bezig met een gemeentelijk RUP, het zogenaamde RUP Porta Pelta zuid dat de zone ten zuiden van het kanaal een ontwikkeling gaat geven. Dit gemeentelijk RUP zal normaal gezien in 2013 goedgekeurd worden. Met dit RUP wordt de kaart getrokken van de zogenaamde waterfrontontwikkeling. Na het afronden van het provinciale RUP gaat het gemeentebestuur overwegen om RUP Porta Pelta Noord op te starten. Maar dus eerst moet het provinciale RUP afgerond worden: dit zal in het beste geval 2013 zijn.
A39	Realisatie van een milieustation in de jachthaven Marec te Kinrooi	Kinrooi	Kinrooi	P 3				UIT	**Svz:** Er werd reeds een milieustation gerealiseerd in de jachthaven De Spaanjerd te Kinooi (begrotingsjaar 2003) in het kader van het Interreg-project 'Beleef het Water'.
A40	Realisatie van een transferpunt langs de Zuid-Willemsvaart te Bree (Tongerlo)	Bree: Tongerlo	stad Bree	P 3				UIT	**Svz**: De aanlegsteiger en de aansluiting op het fietsroutenetwerk zijn gerealiseerd. In 2011 werd de uitrusting van de aansluitende mobilhomeparking voorzien.
A41	Het ecologisch inpassen van de visserij (oevervisserij, bootvisserij, wadend vissen) op de Gemeenschappelijke Maas, de grindplassen en op de oude Maasarmen	langsheen Maas	ANB	P 3		doorlopend			**Raming**: nog geen concrete raming voor projecten ; reguliere werkingsmiddelen van betrokken besturen; **Svz**: Er werd een beheercommissie Negenoord/Bichterweerd opgericht (samenstelling regionaal landschap Kempen en Maasland, de provincie, gemeente Dilsen Stokkem, ANB, nv DS, Stichting Limburgs Landschap, Natuurpunt) die vergaderde op in 2012. Deze commissie zal ook in 2013 nog ad hoc vergaderen om over de inpassing van visserij en jacht op de betreffende plassen te overleggen.

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A42	Concentreren van visvijvers en infrastructuur voor verblijfsrecreatie buiten de waterbergingsgebieden	Maasbekken	Alle gemeenten in het Maasbekken; Provincie Anwerpen en Limburg, dienst ruimtelijke planning	P 3		doorlopend			Provincie Limburg: Wordt aangepakt/ingecalculeerd indien er zich project (ruimtelijke planning) ontwikkelt; RO prov antwerpen bevraagd, geen specifieke actie rond ondernomen.
A44	Vernieuwing van de winterdijk van de Maas te Maaseik en aanleg als wandelboulevard.	Maaseik	stad Maaseik in samenwerking met nv De Scheepvaart	P 2				SF	**Svz**: De vernieuwing van de winterdijk te Maaseik is gerealiseerd (DS). De aanleg als wandelboulevard is voorzien als onderdeel van het masterplan 'stad aan de Maas' van de stad Maaseik, waarvoor eind 2011 een gemeentelijk RUP werd opgestart. Het RUP Labaerdijk (zuiden van de Maasbrug) werd op de gemeenteraad definitief vastgesteld en zal begin 2013 worden opgestuurd naar de Deputatie voor goedkeuring. Ten noorden van de Maasbrug is het RUP 'stad aan de Maas' in voorbereiding, welke in 2012 op het niveau van de plan-MER-screening zit.
A45	Bepalen van de goede toestand en de draagkracht (immissieplafond) voor de verschillende types waterlopen in het Maasbekken	Maasbekken	VMM	P 1.4		2009-1	2010-2	UF	**Svz:** actie is in 2009 opgestart en de studie is lopende

Actienr	Titel	Situering	Initiatiefnemer/ met uitvoering belast	P	Raming (€)	Planning Start	Planning Einde	Status (fase)	Toelichting
A46	Inventariseren van de waterlopen in het Maasbekken die te lijden hebben van eutrofiëring.	Maasbekken	VMM	P 1.3				UF	**raming:** interne werkingsmiddelen; is onderdeel monitoringprogramma DIW goedgekeurd door Vl.reg. **Svz:** Meetgegevens m.b.t. parameters die wijzen op eutrofiëring (= N- en P-verbindingen of ionen) zijn sinds 1989 zeer goed gedocumenteerd voor ruim duizend meetplaatsen in Vlaanderen. Een evaluatie (= toetst aan nieuwe typespecieke normen) per Vlaams waterlichaam is beschikbaar in fiches voor de jaren 2007 en 2009 (niet voor lokale waterlichamen). Deze gegevens worden blijvend opgevolgd. Daarnaast zal voor de Vlaamse waterlichamen van het bekken verder bekeken worden waar de belangrijkste eutrofiëringsproblemen zich situeren en welke initiatieven in dit kader een oplossing kunnen bieden.
A47	Bouwen van de RWZI Boorsem	Maasmechelen	VMM en Aquafin NV	P 0	807.000			UIT	
A48	Bouwen van de RWZI Moelingen	Voeren	VMM en Aquafin NV	P 1.3	1.447.808			UIT	technisch opgeleverd december 2011, proefperiode begin 2012
A49	Bouwen van de RWZI Voeren	Voeren	VMM en Aquafin NV	P 1.3	920.000			**SF**	RUP voor inplantingsplaats RWZI in opmaak
A50	Bouwen van de RWZI Teuven	Voeren	VMM en Aquafin NV	P 1.3	429.065			**UF**	Aanbesteding voorzien in 2014
A51	Bouwen van de KWZI Veurs	Voeren	VMM en Aquafin NV	P 0	115.714			UIT	KWZI Voeren - Veurs: uitgevoerd
A52	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Bocholt die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Bocholt	VMM en Aquafin NV	P 1.3	357.800	doorlopend			Aansluiting bedrijf Beckers op RWZI Bocholt: TP goedgekeurd

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A53	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Boorsem die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Maasmechelen	VMM en Aquafin NV	P 1.3	1.134.000			UIT	
A54	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Dilsen die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Dilsen-Stokkem, Maasmechelen	VMM enAquafin NV	P 1.3	3.436.947	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A55	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Eisden die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Maasmechelen	VMM en Aquafin NV	P 1.3	4.864.756	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A56	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Essen die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Essen	VMM en Aquafin NV	P 1.3	910.402	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A57	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Lommel die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Lommel	VMM en Aquafin NV	P 1.3	1.787.586	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A58	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Neeroeteren die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatie-programma's	Maaseik, Opglabbeek	VMM en Aquafin NV	P 1.3	15.015.304	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A59	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Poppel die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Ravels	VMM en Aquafin NV	P 1.3	249.805	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A60	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Riemst die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Riemst	VMM en Aquafin NV	P 1.3	874.473	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A61	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Teuven die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Teuven	VMM en Aquafin NV	P 1.3	2.007.922	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A62	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Tongeren die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Tongeren	VMM enAquafin NV	P 1.3	11.012.989	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A63	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Voeren die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Voeren	VMM en Aquafin NV	P 1.3	7.017.953	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten; **KP:** de actie ligt momenteel stil omwille van moeilijkheden bij inplantingsplaats van RWZI.
A64	Uitvoeren van de bovengemeentelijke saneringsprojecten in het zuiveringsgebied Zichen die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Riemst: Zichen	VMM en Aquafin NV	P 1.3	1.405.454	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A65	Afwerken van de zoneringsplannen en opmaken van gebiedsdekkende uitvoeringsplannen voor alle zuiveringsgebieden in het Maasbekken		VMM en Aquafin NV	P 1.4		2008		UF	Opmaak GUPs is lopende; eind 2012 worden provinciale infodagen voorzien.
A66	Verder opmaken van het optimalisatieprogramma voor de bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur	Rijkevorsel, Kinrooi	VMM	P 1.4	3.555.611	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A67	Verder opmaken van het subsidiëringsprogramma voor de gemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur		VMM	P 1.4		doorlopend			

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A68	Uitvoeren van de bovengemeentelijke afkoppelingsprojecten die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Dilsen-Stokkem, Maasmechelen	VMM en Aquafin NV	P 1.3	2.643.486	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A69	Uitvoeren van de bovengemeentelijke renovatieprojecten die zijn opgenomen op de goedgekeurde investeringsprogramma's en optimalisatieprogramma's	Maasbekken	VMM en Aquafin NV	P 1.3	28.458.419	doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A70	Saneren van de meest problematische overstorten op bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur in het Maasbekken		VMM en Aquafin NV	P 1.4		doorlopend			Zie tabel in hoofdstuk 2 voor svz van de gedefinieerde projecten
A71	Uitwerken van een alternatief lozingsscenario voor de bedrijven in het Maasbekken waarvan het afvalwater moeilijk verwerkbaar is op de WZI waarop ze zijn aangesloten		VMM enAquafin NV	P 1.4		doorlopend			
A72	Saneren van het grondwater dat historisch werd verontreinigd door de Umicore vestiging te Overpelt.	Overpelt	NYRSTAR	P 1.5	9.000.000	2009	2011	UIT	in 2009 werd proceswaterzuivering aangepast zodat totale hoeveelheid toekomstige saneringswaters kunnen behandeld worden en metalen beter verwijderd worden uit proces- en grondwater. In 2010 – 2011 werd een nieuwe grondwaterzuiveringsinstallatie gebouwd en de pompinfrastructuur voor het oppompen van vervuld grondwater geinstalleerd. In het kader van het bodemsaneringsproject grondwater wordt er 230 m³/u vervuild grondwater opgepompt, gezuiverd en geloosd in de Eindergatloop. Deze installatie is volledig operationeel sinds september 2011.

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A73	Vastleggen van de definitieve prioriteiten voor sanering van verontreinigde waterbodems, op basis van de theoretische prioriteringslijst waterbodemsanering (opgesteld conform de methodiek opgenomen in het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie)	Maasbekken	bekkensecretariaat i.s.m. waterbeheerders en waterschappen	P 1.4		2009	2013	SF	De initieel voorgestelde piste voor het inzetten van het Vlaams Fonds voor Lastendelging (CIW 21/5/2010) werd niet gevolgd door de Inspectie van Financiën. Daarop besloot het Kabinet Leefmilieu om het dossier voor het onderzoek en de sanering van de 15 prioritaire waterbodems op te splitsen in een inhoudelijk en een financieel deel. Een structurele oplossing inzake financiering waterbodemonderzoek en -sanering werd nog niet bereikt. Omwille van deze vertraging werd geen verdere actie ondernomen rond onderzoek en sanering waterbodems.
A74	Saneren van de meest prioritaire verontreinigde waterbodemtrajecten in het Maasbekken, zoals aangeduid door de Vlaamse Regering.	Maasbekken	Alle waterbeheerders	P 2				HF	**Svz**. Actie volgt uit A73 en timing is daarvan afhankelijk
A75	Herberekening van de sedimentbalans in het Maasbekken ten behoeve van de verdere concretisering van de acties in het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie.	Maasbekken	bekkensecretariaat	P 1.4		2009	2015	SF	**Svz:** CIW 12/5/2011: bekkensecretariaten worden ontheven als initiatiefnemer. Een onderzoeksopdracht werd gegund eind 2012/begin 2013 en wordt gefinancierd door ALBON en VMM. De CIW WG BRS begeleidt dit onderzoeksproject. De eigenlijke financiering van de onderzoeksopdracht zal pas in 2013 begroot worden.
A76	Onderzoek naar geschikte locaties waar bagger- en ruimingsspecie kan behandeld en geborgen worden (zowel tijdelijk als permanent)		waterbeheerders	P 1.4				UIT	**Raming:** interne invulling (De Scheepvaart: raming vervat in actie Nete/A28); **Svz**: voor categorie 1 onderdeel van sedimentvangplan en van het sedimentrapport
A77	Opmaak van een plan voor de inplanting van sedimentvangen en ontwateringsbekkens tegen medio 2008.		VMM	P 3				UIT	**Raming:** personeelskost**; Svz.** Het sedimentvangplan werd in 2009 voorgesteld.In het Maasbekken werd sedimentvang op Jeker afgerond.
A78	Verbeteren van de structuurkwaliteit van de Jeker afwaarts de dorpskern van Lauw (als onderdeel van actie 2)	Tongeren: Lauw-Rutten	VMM i.s.m. ANB	P 0	200.000			UIT	**Raming:** op begroting VMM; **Svz**: Deze actie is in 2009 afgewerkt

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A79	Beekherstelproject 'Landschapspark de Kevie' langs de Jeker	Tongeren	VMM	P 1.1	600.000	2011	2013	**UIT**	**Svz**: uitvoeringswerken gestart in augustus 2011, einde voorzien in 2e helft 2012
A80	Beekherstelproject langs de Voer (als onderdeel van actie 4)	Voeren	VMM	P 2		2012	2014	SF	ontwerp onheffingsdossier MER + passende beoordeling werd voorbereid, nog geen akkoord over tekst. Actie wordt in 2013 opnieuw bekeken.
A81	Verbeteren van de structuurkwaliteit van de Abeek tussen de Zuid-Willemsvaart en de Nederlandse grens	Bocholt - Bree	VMM	P 1.2	450.000			UIT	
A82	Hermeandering op de Dommel ter hoogte van het Hageven	Neerpelt	VMM	P 0	250.000	2009	2009-2	UIT	De werken werden eind november 2009 afgerond.
A83	Onderzoek naar de mogelijkheden van een oeverzone langs de Dommel tussen de Wedelse molen en het huidige wachtbekken	Overpelt	VMM	P 1.4				HF	**Raming**: Interne werkingsmiddelen
A84	Onderzoek naar het aanduiden van een overstromingsgebied en oeverzones langs de Mark (als onderdeel van actie 9)	Hoogstraten	VMM	P 1.4				**UF**	Oeverzones werden onderzocht ikv A9. Bijkomende overstromingsgebieden worden ikv ruilverkaveling Rijkevorsel-Wortel onderzocht (VLM). Dit onderzoek is lopende. De uitvoering van RVK is pas voorzien vanaf 2017 (zie ook DB 11-03_03).
A85	Onderzoek naar de afbakening van oeverzones langs de Weerijs	Wuustwezel	VMM	P 1.4				stil	**Raming**: Interne werkingsmiddelen; **Svz**: actie ligt in herbevestigd agrarisch gebied.
A86	Bestrijden van invasieve waterplanten volgens het gezamenlijk bestrijdingsplan dat werd uitgewerkt door de CIW		Alle waterbeheerders	P 1.1	100.000/jaar (enkel aandeel VMM)	doorlopend			Prov. Antwerpen heeft in 2009 specifiek Gouwbergseloop in Hoogstraten aangepakt met een machinale verwijdering en een maandelijkse manuele opvolging. VMM voorziet exotenbestrijding in hun jaarlijks onderhoudsbugdet

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A87	Uitwerken van een concreet en realiseerbaar maatregelenprogramma gericht op het behoud en herstel van belangrijke vis-, dier- en plantensoorten in het Maasbekken.	Maasbekken	ANB i.s.m. Bekkensecretariaat en Waterschappen	P 1.4		doorlopend			Op basis van de soortennota van de ad hoc werkgroep natuur-ecologie zal de ciw werkgroep ecologisch waterbeheer een algemenere nota biodiversiteit opstellen. Op basis van de resultaten van deze besprekingen, zal deze actie verder worden ontwikkeld. In tussentijd kan op bekkenniveau soortenbescherming uiteraard geïntegreerd worden in de bestaande acties.Om parallelle sporen te vermijden, wordt beleid rond soortenbeschermingsprogramma's en realisatie IHD afgewacht. Resultaten IHD worden meegenomen bij opmaak volgend SGBP.
A88	Onderzoeken van de noodzaak en de haalbaarheid van de aanleg van bijkomende paaiplaatsen in de kanalen in het Maasbekken		Provinciale Visserijcommissie Antwerpen en Limburg	P 1.4		2009-1	2009-2	UIT	**Svz:** De locaties waar nog paaiplaatsen zullen worden aangelegd zijn gekend. Noodzaak en haalbaarheid zijn bepaald via ambtelijk overleg, er is geen studie aan voorafgegaan zodat de actie sensu strictu geen kosten met zich meebracht. Er zijn 5 projecten gerealiseerd (eindfase), en 3 projecten in uitvoering
A89	Onderzoek naar de mogelijkheden van een vrije vismigratie vanuit de Maas naar de bovenloop van de Witbeek en de Bosbeek. Wegwerken van de vismigratieknelpunten ter hoogte van de Levermolen, het verdeelkunstwerk, de Dorpermolen en de Slagmolen	Opglabbeek, Opoeteren, Neeroeteren, Maaseik, Kinrooi (Ophoven, Kessenich)	VMM	P 1.2	100.000			HF	Actie hangt samen met A3 (overstromingsgebied aanduiden op de Bosbeek) en opmaak ORBP voor Bosbeek.
A90	Vismigratieknelpunt op de Jeker ter hoogte van de Daalmolen	Tongeren: Lauw	VMM	P 1.2	50.000			**SF**	in 2012 is gebleken dat het een tijdelijk klenpunt betreft. Oplossing wordt uitgewerkt
A91	Vismigratieknelpunt op de Jeker ter hoogte van de Ruttermolen	Tongeren: Rutten	VMM	P 1.1	150.000	2010-2	2011-2	stilgelegd	**Svz**:afhankelijk van de beslissing omtrent de energieopwekking door eigenaar.
A92	Vismigratieknelpunt op de Dommel ter hoogte van de vaste stuw te Hoksent (als onderdeel van actie 7)	Hechtel-Eksel	VMM	P 1.2	150.000			HF	in 2012 werden verschillende scenario's doorgerekend ikv ORBP, hangt samen met A5 en A7
A93	Vismigratieknelpunt op de Dommel ter hoogte van de Kleine molen (als onderdeel van actie 7)	Peer: Kleine-Brogel	VMM	P 1.2	250.000			HF	in 2012 werden verschillende scenario's doorgerekend ikv ORBP, hangt samen met A5 en A7

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A94	Vismigratieknelpunt op de Dommel ter hoogte van de Wedelse molen (als onderdeel van actie 7)	Peer: Kleine-Brogel	VMM	P 1.2	250.000			HF	in 2012 werden verschillende scenario's doorgerekend ikv ORBP, hangt samen met A5 en A7
A95	Wegwerken van het vismigratieknelpunt op de Dommel ter hoogte van de Bemvaartse Molen	Overpelt	VMM	P 1.2	150.000			HF	in 2012 werden verschillende scenario's doorgerekend ikv ORBP, hangt samen met A5 en A7
A96	Vismigratieknelpunt op de Dommel ter hoogte van de Slagmolen	Overpelt	VMM	P 1.2	150.000			HF	in 2012 werden verschillende scenario's doorgerekend ikv ORBP, hangt samen met A5 en A7
A97	Vismigratieknelpunt op de Warmbeek ter hoogte van de watermolen 't Mulke (als onderdeel van actie 8)	Achel	VMM	P 1.1	200.000	2011	2013	SF	Ontwerpfase; In 2011 werd grondverwerving afgerond. Mogelijk wordt bekeken om samen met A8 uit te voeren
A98	Wegwerken van het vismigratieknelpunt op de Voer ter hoogte van het verdeelkunstwerk dat water voorziet naar een bypass van het Moleke in de Hoogstraat (als onderdeel van actie 4)	Voeren: 's-Gravenvoeren	VMM	P 1.1	100.000	2012	2013	SF	Deze actie heeft betrekking op aanpakken vismigratieknelpunten in de bedding, maar hangt samen met A4, Ontwerp ontheffingsdossier MER en passende beoordeling werd voorbereid, maar nog geen akkoord over d etekst, aanpassing ifv IHD is noodzakelijk. Project wordt opnieuw bekeken in 2013.
A99	Wegwerken van het vismigratieknelpunt op de Voer ter hoogte van het verdeelkunstwerk dat water voorziet naar een bypass van de molen van L'Homme (als onderdeel van actie 4)	Voeren: 's-Gravenvoeren	VMM	P 1.1	100.000	2012	2013	SF	Deze actie heeft betrekking op aanpakken vismigratieknelpunten in de bedding, maar hangt samen met A4, Ontwerp ontheffingsdossier MER en passende beoordeling werd voorbereid, maar nog geen akkoord over d etekst, aanpassing ifv IHD is noodzakelijk. Project wordt opnieuw bekeken in 2013.
A100	Wegwerken van het vismigratieknelpunt op de Voer ter hoogte van de stuw ter hoogte van het voorziene overstromingsgebied stroomopwaarts en -afwaarts van het kasteel van Ottegroeven (als onderdeel van actie 4)	Voeren: Schophem	VMM	P 1.1	150.000	2012	2013	SF	Deze actie heeft betrekking op aanpakken vismigratieknelpunten in de bedding, maar hangt samen met A4, Ontwerp ontheffingsdossier MER en passende beoordeling werd voorbereid, maar nog geen akkoord over d etekst, aanpassing ifv IHD is noodzakelijk. Project wordt opnieuw bekeken in 2013.

Actienr	Titel	Situering	Initiatiefnemer/ met uitvoering belast	P	Raming (€)	Planning Start	Planning Einde	Status (fase)	Toelichting
A101	Wegwerken van het vismigratieknelpunt (buis en stuw) op de Voer ter hoogte van het voorziene overstromingsgebied stroomopwaarts van de straat Berg (als onderdeel van actie 4)	Voeren: 's-Gravenvoeren	VMM	P 1.1	100.000	2012	2013	SF	Deze actie heeft betrekking op aanpakken vismigratieknelpunten in de bedding, maar hangt samen met A4, Ontwerp ontheffingsdossier MER en passende beoordeling werd voorbereid, maar nog geen akkoord over d etekst, aanpassing ifv IHD is noodzakelijk. Project wordt opnieuw bekeken in 2013.
A102	Wegwerken van het vismigratieknelpunt op de Abeek ter hoogte van de Clootsmolen (als onderdeel van actie 81)	Bocholt	VMM	P 0				UIT	
A103	Onderzoek naar de mogelijkheden van een vrije vismigratie vanuit de Maas naar de bovenloop van de Abeek.	Kinrooi, Bree, Bocholt	VMM	P 1.1	50.000			SF	Deze actie past in een ruimer kader waarbij Abeek terug in zijn historische bedding komt te liggen. Hiervoor worden in 2013 de mogelijkheden verder onderzocht ahv verschillende scenario's en modellen (oppervlaktewatermodel, grondwatermodel en het ecologische NICHE-model)
A104	Wegwerken van het vismigratieknelpunt op de Mark ter hoogte van de Laermolen (als onderdeel van actie 9)	Hoogstraten	VMM	P 1.1	300.000	2011	2012	SF	Voortontwerp en openbaar onderzoek afgerond; grondverwerving lopende
A105	Aanleggen van fauna-uitstapplaatsen langsheen de kanalen in het Maasbekken		nv De Scheepvaart	P 1.1		**doorlopend**			er werden geen faunauitstapplaatsen gebouwd in 2012
A106	Gericht maaien van de oevers van de waterlopen van de bevaarbare waterlopen en de onbevaarbare waterlopen 1ste categorie in het Maasbekken		nv De Scheepvaart en VMM	P 1.1	3.600.000	doorlopend			Onderhouds- en herstellingswerken worden op regelmatige basis uitgevoerd door de aannemers die instaan voor het onderhoudscontract.
A107	Opmaken van een planning voor de uitbreiding of de afbouw van winningsmogelijkheden in het Maasbekken		VMM	P 1.4		doorlopend			**Raming:** Interne werkingsmiddelen
A108	Gebiedsgericht uitvoeren van de richtlijnen van het Strategisch Plan Watervoorziening		VMM - waterbeheerders	P 1.4		doorlopend			**TA:** bij initiatiefnemer werd in BVR2009 "-waterbeheerders" toegevoegd daar deze actie niet enkel door VMM alleen wordt gedragen. **Raming**: personeelskost; **Svz**:Strategische visie Watervoorziening en watergebruik goedgekeurd door CIW op 10 december 2009.

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A109	Uitwerken van een laagwaterstrategie voor het Albertkanaal en de Kempische kanalen		nv De Scheepvaart	P 1.1		doorlopend			Raming: vervat in actie Nete/A97 (3.400.000 €), voor planperiode 2008-2013 voor het hele ambtsgebied;
A110	Uitgebreide toestandsmonitoring van de grondwaterlichamen in het Maassysteem, het Centraal Kempisch Systeem en het Brulandkrijt Systeem met uitbreiding van de meetnetten en opvolging van de kwaliteitsevoluties		VMM	P 1.1	10.380.000	doorlopend			**Raming**: 1.730.000 / jaar - raming voor gans Vlaanderen - jaarlijks monitoringprogramma
A111	Uitbreiden van het biologisch meetnet in het Maasbekken met de kwaliteitselementen die moeten gemeten worden volgens de kaderrichtlijn Water		VMM	P 3				UF	**Svz:** Een uniforme aanpak werd in de loop van 2010 binnen VMM uitgewerkt en doorlopend toegepast. **Raming**: onderdeel monitoringprogramma DIW goedgekeurd door Vl.reg.
A112	Inventariseren van de hydromorfologische toestand van de oppervlaktewateren in het Maasbekken		VMM	P 3				UF	**Raming:** Interne werkingsmiddelen
A113	Ontwikkelen van regionale modellen voor het Maassysteem, het Centraal Kempisch Systeem en het Brulandkrijtsysteem en bepalen van de draagkracht van deze grondwatersystemen		VMM	P 3		doorlopend			**Raming:** personeelskost; Jaarlijks budget voor heel Vlaanderen. **SVZ:** Studieopdracht voor bepalen van grondwatercontingenten is opgestart op 1 december 2009.
A114	Organisatie van een geïntegreerde en bekkengerichte sensibiliseringsactie m.b.t. de uitvoering van het bekkenbeheerplan van de Maas		bekkensecretariaat	P 3		doorlopend			SVZ:Aan deze actie wordt invulling gegeven via het uitwerken van de eind 2009 door de CIW goedgekeurde communicatiestrategie op bekkenniveau. In 2010 werd gestart met de verspreiding van nieuwsbrieven.In 2012 werd o.a. via een nieuwsbrief en de website www.maasbekken.be gecommuniceerd

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
A116	De verdere verbetering van de werking van het Hydrologisch Informatiecentrum.		Dep. MOW - afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en HIC	P1.1	zie GK 143	**doorlopend**			**TA:** bij initiatiefnemer: HIC vervangen door MOW (afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en HIC); **SVZ**: Sinds 2001 stapsgewijze uitbouw (SF en UF lopen parallel) . **Raming:** Volgens opgesteld jaarplan,kaderend in een meerjarenplan voor Vlaanderen, met jaarlijks budget van ongeveer 4.000.000 euro: 65% van het budget gaat naar opmaak en verbetering wiskundige modellen, berekening maatregelen en onderzoek voor onze klanten (waterbeheerders in hoofdzaak); 15% gaat naar monitoring; 20% gaat naar dataverwerking, databeheer en voorspellingsmodellen
A117	Inventariseren van - en geven van de scores aan de mogelijkheden voor het herwaarderen van water in de stad (hiermee worden ook de gemeentelijke kernen bedoeld).		bekkensecretariaat	P 3		2008	2012	**UF**	Er is een bevraging uitgevoerd. De resultaten zullen gebruikt worden bij de opmaak van de volgende generatie stroomgebiedbeheerplannen.
BVR2011_01	Vernieuwen en automatisatie stuwen op de Mark te Hoogstraten		VMM			doorlopend			Onderhouds- en herstellingswerken worden op regelmatige basis uitgevoerd door de aannemers die instaan voor het onderhoudscontract.
BVR2011_02	onderhouds-en (dringende) herstellingswerken aan de gemeenschappelijke Maas	nv De Scheepvaart	nv De Scheepvaart			doorlopend			Onderhouds- en herstellingswerken worden op regelmatige basis uitgevoerd door de aannemers die instaan voor het onderhoudscontract. Kostprijs onderhoud van waterwegen en hun infrastructuur in 2012: 24800 EUR
BVR2011_03	Vergroting van de bergingscapaciteit stroomopwaarts Overpelt en Neerpelt en aanpassing van de doortocht van de Dommel door Overpelt en Neerpelt	VMM	VMM					SF	De studie werd opgenomen ikv overstromingsrisicobeheerplan en afgerond in 2012. Uitvoering potentiële acties worden meegenomen in opmaak 2e stroomgebiedbeheerplan

						Planning			
Actienr	**Titel**	**Situering**	**Initiatiefnemer/ met uitvoering belast**	**P**	**Raming (€)**	**Start**	**Einde**	Status (fase)	**Toelichting**
BVR2011_04	Verhoging bergingscapaciteit op de Abeek - Itterbeek - lossing (kinrooi)	VMM	VMM					SF	**Svz:** Deze actie past in een ruimer kader waarbij Abeek terug in historisch bedding zou komen te liggen. Hiervoor worden in 2012 de mogelijkheden verder onderzocht ahv verschillende scenario's. Deze scenario's worden momenteel opnieuw gemodelleerd volgens oppervlaktewatermodel, grondwatermodel en het ecologisch NICHEmodel.
BVR2011_05	Installatie van een weerradartoren	VMM	VMM					SF	Bouw is voorzien voor 2013.